

Lietuviškoje Bakužėje Apsilankius

(Iš Brockton, Mass. Parodos)

Brockton Fair (žemės ūkio paroda), įsteigta prieš 79-rius metus "The Brockton Agricultural Society" šiandien yra išaugusi į didžiulę Naujosios Anglijos žemės ūkio produkcijos parodą, kuri kas met rudenį sutraukia dideles lankytojų minias, pasigrožėti Amerikos žemės ūkio ir moderniosios gamybos laimėjimais.

The International Village

Tarp įvairių parodos skyrių vienas yra paskirtas paskirų tautų meniniams pasirodymams. Čia yra pastatytos: lietuvių, italų, prancūzų ir airių sodybos. Atskirų tautų pastatyti pagal senovinį atskiro tautos statybos stilius ir išpuošti tautine liaudies meno ornamentika. Kiekviena tauta savo bakužės viduryje yra įrengusi taip, kas labiausiai reprezentuoja tos tautos kūrybą ir kas yra charakteringiausia jos liaudies mene.

Lietuviškoji Bakužė

Didžiausia parodos lankytojų dėmesį laimi mūsų liaudies meno šventovė, stovinti prie pat centrinio įėjimo. Žiūrovo dėmesį tuojau atkreipia prie Amerikos ir Lietuvos vėliavų stypsantis svetimšalio akiai nematytų ornamentacijų kryžius, rodantis kelią į lietuvišką sodybą.

Ir iš tikrųjų "Lietuviškos Bakužės" valdyba, kurią sudaro: Dr. A. Vaitkus — pirm.; M. Kemzura — vice pirm.; Dr. Stripinis — sek.; A. Strumskis — išdin. parodė daug sumanumo ir kūrinio darbo, kol ją įrengė ir padarė lietuviškojo liaudies meno paminklu svetimoje žemėje. Kad mūsų Bakužė turi gal didžiausią pasiekimą kitų tautų sodybų tarpe, tai rodo ir didžiausias lankytojų skaičius ir gražūs atsiliepimai pacios Brocktono — Fair vadovybės ir "The Brockton Agricultural Society."

Kad lietuviškoji Bakužė teiktų pasigerėjimą žiūrovams, kasmet jos vidaus papuošimu rūpinasi šių žmonių sudarytos komisijos; 1. parodos komisija Adv. P. Viščinis — pirm., E. Bludninkas ir A. Bravis — nariai. 2. Programos komisija: A. Jurgelionis, A. Barulis ir M. Gofensas.

"Lietuviškos Bakužės" Vidus

Pasukę takeliu pro lietuvišką kryžį, atsiduriame Bakužės viduje. Čia žiūrovas tuojau su pažindinamas su Lietuvos geografine ir istorine padėtimi, kuri pavaizduota didžiuliam spalvotam geografiniam — diagraminiame žemėlapyje.

Priešingoje šiam žemėlapiui kambario pusėje yra įrengta miniatūrinė lietuviškoji sodyba, tokiame pat išplanavime ir statybos bei ornamentikos stiliuje, kokios buvo statomos nepriklausomos Lietuvos žemėje su pasvirusia svirtimi prie šulinio, gandrulizdžiu ant klojimo stogo ir rūtų darželiais po seklyčios baltomis palangėmis.

Dešinėje Bakužės kambario pusėje prof. Končiaus yra įrengtas jo rankų darbų mažutis muzėjus. Tai medžio piaustiniai. Profesorius kruopščiai išpauštinęti niatūriniai lietuviškų kryželių rūpintojėliai, originali tik Lietuvoje žinoma kryžių ornamentacija, gyvenamųjų namų bei darbo įrankių papuošalai ir t.t. Visa tai išdrožinėta iš medžio labai originaliai ir skoningai. Šis skyrius patraukia didelį žiūrovų dėmesį.

Priešingoje šio skyriaus pusėje yra paskirta pavaizduoti lietuvių liaudies audimo menį. Žiūrovų akis vilioja margų raštų lietuviški kilimai p. Tamošaitienės darbai, lietuviškos staltiesės, uostas, siuvinėti moterų ir vyrų tautiniai rūbai, skaros, kaklaraiščiai ir visa tai kas buvo charakteringa lietuviškame liaudies audimo ir siuvinėjimo mene.

Nr. 38

WORCESTER, MASS., Rugsėjo (Sept.) 26, 1953

Vol. XXXVI

LENKŲ VYSKUPAS KACZMAREK NUTEISTAS KALĖJIMAN

London. — Kielcės vyskupas Česlovas Kaczmarek buvo nuteistas komunistų militariško tribunolo kaip ošnipas Jungtinėms Valstybėms ir nuteistas 12 metams kalėjiman. Vyskupas Kaczmarek, 58 metų, buvo pirmas katalikų vyskupas nuteistas už prieš-valstybinius veiksmus Lenkijoje. Sykiu su juo trys kunigai ir vienuolė buvo nuteisti už espionažą, prieš-valstybinę propagandą ir neištikimybę. Vienuolė, sesuo Valerija Niklewska buvo nuteista penkiems metams kalėjiman, bet teismas atidėjo jos bausmę. Kiti nuteisti buvo kun. Jan. Damlewicz, dešimtys metų; kun. Jozef Dombrowski, devyniems metams; kun. Wladyslaw Widlak, šešiams metams. Vyskupas buvo laikomas kalėjime per du metus prieš teis-

Pragyvenimo Kainos Pakilo 115%

Boston, Mass. — Vyriausybė pranešė, kad pragyvenimo kainos pasiekė 115 nuosimčių virš 1947-1949 metų. Pakilusios kainos už maistą, nuomas ir susisiekimą sulaužė visus pragyvenimo rekordus. Bostone Nuomų taryba pakėlė kainas 2100 butams, ir panašiai įvyko kituose Naujosios Anglijos miestuose, taipgi per Jungtines Valstybes. Per paskutinius šešis mėnesius kainos kilo be pertraukos. Tas reiška, kad apie 100,000 Naujos Anglijos gelžkelių ir tekstilijų darbininkai gaus apie vieną ar du centus į valandą padidintas algas.

BERIJA PASISLĖPĘS ISPANIJOS

Madrid, Ispanija. — Laikraštis A.B.C. pranešė, kad Lavrenti Berija, buvęs Sovietų Rusijos Vidaus ministris, pasislėpęs Ispanijoje, pabėgęs iš Rusijos lėktuvu ir parašytu nukritęs į La Manča apylinkę centralinė šio krašto dalyje. Čia laukiantis jo karas paėmęs jį, nuvežė į vietą prie Ispanijos pakraščio. Berija ir įgula nusileidę parašutais ir apleido lėktuvą skrendantį automatiškai, su išmieriutu kuru, kad lėktuvas kristų į Atlantiką ir nepalikytų jokių pėdsakų.

A.B.C. laikraštis rašė, kad atstovai, su įgaliojimais nuo vice-prezidento Richard Nixon ir senatoriaus Joseph McCarthy ištirinėjimo komiteto, pasiekė Ispaniją, kad pasikalbėtų su Berija. Šią savaitę, platinasi žinios, kad Berijai pasisekė pabėgti iš Rusijos. Iš kitur buvo pranešta, kad Berija pabėgo į Pietų Ameriką ir prašė prieglaudos Jungtinėse Valstybėse už ką Berija išduotų Kremliaus paslaptis. A. B. C. sakė, kad Ispanijos vyriausybė suteikė leidimą Berijai išvykti iš Ispanijos.

250,000 SVEIKINO PREZ. EISENHOWER BOSTONE

Boston, Mass. — Prezidentas Eisenhower atskrido į Bostoną pirmadienio, rugs. 21, 3 v. po pietų. Didelės minios susirinkusios gatvėse jį susitikti sveikino su triukšmingomis ovacijomis. Vakare Garden auditoriume buvo surengtas iškilmingas republikonų bankietas. Prezidentui atlykus į auditoriumą, kilo triukšmingi sveikinimo balsai. Bankietas buvo surengtas sustiprinti republikonų partijos iždą, nes bilietai kainavo po \$100.00

Tarp žymių svečių buvo: Mass. senatorius Saltonstall, Mass. gubernatorius Herter; spykeris Martin; ambasadorius Lodge, senat. Saltonstall, gub. Lodge, iš Connecticut; gub. Cross, Maine; Sen. Bridges, New Hampshire, sen Aiken, Vermont; sek. Weeks; Maynard Hutihinson ir Thomas A. Pappas. Bankieto pelnas \$350,000 padidino partijos iždą.

Apie 250,000 žmonių sustojo gatvėse pasveikinti prezidentą Eisenhower Bostone, pirmą kartą čia atvykusių po pereitų metų rinkimų kampanijos. Net ir lietus nustojo kristi, tą patį laiką, kada prezidento lėktuvas "Columbine" pasiekė Bostono oro stotį. Naujos Anglijos republikonai didžiuojasi prezidento Eisenhowerio atliktais darbais per aštuonis mėnesius. Prezidentas kalbėdamas bankiete prisiminė atliktus darbus, taipgi naujo Kongreso užsimojimus ir atsakė į demokratų kritikus.

Generolas Dean Sugrižo

Travis, Calif. — Majoras generolas William F. Dean, kuras per tris metus buvo komunistų kalėjime, sugrižo namon, atskridęs dideliame militariškame transporte. Jį pasitiko jo šeima, žmona, motina, duktė, žentas ir anūkas. Apie 350 žmonių ir aukšto laipsnio kariškių sutiko 54 metų generolą Dean, Garbės Medalio laimėtoją.

Prašys Taft-Hartley Akto Pakeitimo

St. Louis. — Prezidentas Eisenhower per vice-prezidentą Richard M. Nixon pranešė Amerikos Darbo Federacijos (AFL) Kongresui, kad Taft-Hartley Aktas iš esmės yra sveikas, bet turi kelėti silpnybių. Eisenhowerio pranešime, kuris skaitė atstovams vice-prezidentas, neminėta apie ginčą sukeltą, kada AFL vadovas Martin P. Durkin neseniai atsisakė kaip Darbo Sekretorius.

Durkin pasitraukdamas iš prezidento Eisenhowerio kabineto, sakė kad buvo sulaužytas prižadas kas link 19 amendmentų skaitomų kaip palankūs darbo uždėjimams.

Prezidentas Eisenhower savo pranešime AFL kongresui, pareiškė, kad reikia pakeisti T. F. akto silpnybes, kurios vargina dirbantį vyrą ar moterį; kad aktas būtų administruojamas greitai, visiems lygiai ir uoliai. Nors galėjo būti nesupratimų, bet visi gerai žino, kad per savo 40 metų tarnystės šiam kraštui prezidentas Eisenhower visomet savo duotą žodį išlaikė. Jisai minėjo, kad reikia kuo mažiausia vyriausybės įsikišimo darbavijų — darbininkų reikaluose.

Laikas Pakeičiamas

Ateinančio šeštadienio vidurnaktyje pakeičiamas laikas. Laikrodžiai atsukamas vieną valandą atgal, baigiasi šviesos taupymo laikas. Sekmadienį visa tvarka eis normališku laiku.

Bankierių Sąjungos Suvažiavimas

Washington, D. C. — Amerikos Bankierių Sąjungos Izdo Sekret. Humphrey pareiškė, kad asmeniškų įneigų taksos bus sumažintos ir perviršio pelnų taksos bus panaikintos, su šių metų pabaiga, gruodžio 31-ą dieną. Konstitucijos Salėje, pusė delegatų didelėms ovacijomis sutiko prezidentą Eisenhower, kuris trumpa kalba pasveikino bankierius.

Sekretorius Humphrey, kalbėdamas 3,800 bankierių atstovų tarpe, pareiškė, kad tikra pažanga padaryta prie balansavimo budžieto ir kad federalės išlaidos sumažin-

tos. Sekretorius Humphrey užtikrino, kad įneigų mokesstys nebus padidintos, nors Bostone kalbėdamas prezidentas Eisenhower sakė, kad nė joks pasišventimas — nė darbo, nė taksų, nė pasiaukojimas — nebuvo mums per sunkus, mūsų nepriklausomybės apginimui.

Bankieriai parėmė pono Humphrey užtikrinimą, kad taksos nebus pakeltos, triukšmingais aplodimentais. Humphrey žodžiai buvę iš anksto administracijos užtvirtinti. Jei daugiau bus reikalinga išlaidų apsinimui — iš priežasties, kad sovietai turi vandenilio bombą ar del kitų įvykių — vyriausybė bandys jas padengti iš kitokių šaltinių.

Mossadegh Nuteistas

London. — Daily Express laikraštis pranešė, kad nuverstas Iranijos premieras Mohammed Mossadegh būriamasis mirė viešu pavorimu. Militariškas teismo nuteisė jį rugsėjo 22-ą ir surado jį prasikaltusį už išdavystę ir masinį žudymą. Mossadegh buvo areštuotas rugpiūčio 20-ą, po sukilimo, kada Irano jaunas valdytojas buvo sugražintas. Nuo to laiko Mossadegh buvo laikomas kalėjime.

Gal Pabrangs Laiškų Siuntimas

Washington, D. C. — Senato pašto komiteto patairamoji taryba rengiasi pasiūlyti savo rekomendaciją, kad už pirmos klausės siunčiamus laiškus būtų imama penki centai, vietoje trijų. Ta rata būtų taikoma laiškamams, siunčiamiems už miestų ribų.

Paštas per metus dabar turi \$450 milijonų deficito; padidino laišku siuntimo kainą, deficitas sumažėtų iki \$150 milijonų.

A. MARCUS

Žemčiugų (Jewelry) ir Auksinių Daiktų Krautuvė

Taiso ir Užlaiko Visokių Išdirbysčių Laikrodėlius

DEIMANTINŲ ŽIEDŲ, Spilkų, Reteželių, Auskarų, Sidabrinų Setų, gimtadienių žiedų vyrams ir moterims.

Geriausios Rūšies Už Prieinamiausias Kainas

130 FRONT STREET - TEL. 5-6754

Worcester 8, Massachusetts

"AMERIKOS LIETUVIO" PIKNIKAS

PO STOGU ĮVAKYS

SEKMAD., RUGSĖJO 27, 1953

TUOJAUS PO PIETŲ

Bungalow, Davis Way, Shrewsbury

Bus Įdomi Programa — Sekite Tolmesnius Pranešimus

AMERIKOS LIETUVIO RUDENINIS PIKNIKAS!

PO STOGU ĮVYKS

SEKMADIENI, RUGSĖJO-SEPT. 27, 1953

1-mą valandą po pietų

BUNGALOW,

Davis Way, Shrewsbury, Mass.

Bus įdomi programa susidedanti iš kalbų, parodų ir muzikos:

1. Žymūs Svečiai Kalbėtojai.
2. Kailinių Paroda iš RECK'S FUR SHOP, 40 Pleasant St., Worcester Gerb. vietinis adv. Gene Balcom, direktorius.
3. Brangumynų Paroda, EMMONS JEWELRY Fashion Show, Mrs. Margaret Moors, Director.
4. Armonikos duetai Darata Begonis ir Barbora Mattson

Programa prasidės 5:00 val. po pietų.

Nuoširdžiai Jus kviečiame atsilankyti į šį pikniką rengiamą Lietuviškos Spaudos Naudai. Bus skanių valgių ir gardžių gėrymų. Čia susitiksime su savo senais pažįstamais, sudarysime naujų pažinčių ir paremsite lietuvišką kultūros darbą. Tat, VALIO VISI Į PIKNIKĄ.

Visus maloniai užprašo—PIKNIKO RENGĖJAI

RUGSĖJO (Sept.) 27 d., Sekmadieni

VISI VAZIUOJAME Į

Babrausko Paviljoną, Leicester, Mass.

A. L. T. SANDAROS WORCESTERIO 16-TOS
IR SO. BOSTONO 7-TOS KUOPŲ RUOSIAMA
LIETUVIŠKOS VIENYBĖS

PIKNIKAS

Svečius linksmins St. Butkaus orkestras
Veiks skanių lietuviškų valgių BUFETAS
Pelnas skiriamas "SANDARA" laikraščiu patobulinti ir paremti.
Visus lietuvius iš Worcesterio ir So. Bostono kolonijų, maloniai kviečiame nepatingėti atsilankyti, linksmai laiką praleisti ir drauge padiskutuoti "Lietuviškos Vienybės" svarbą ir naudą.

A. L. T. Sandaros
So. Bostono ir Worcesterio Kuopų Valdybos

REIKIA BUTO ?

Moderniškas 6 kambarių butas, švarus ir patogus, galima tuojaus užimti perkant šiuodu namų ties —

32 HAMMOND STREET ir 4 TAINTER STREET

Vienas 4 butų antras 3 butų ir krautuvė

PAJAMŲ UŽ BUTUS \$2,800 Į METUS — Krautuvė tuščia

Nupiginta kaina greitam pardavimui

TIK \$16,500 UŽ ABU NAMU—GEROS ISLYGOS

A. BLAŽYS

208 Lincoln Street - Dial 6-0084

Lietuviškų Kukulių, Cepelinų Vakarienė

Kaip įvairios draugijos, taip ir Lietuvių Meno Mėgėjų Ratelis kasmet surengia tradicinius savo parengimus. Visai neseniai daugelis Worcesterio ir aplinkinių kolonijų lietuvių turėjo progos dalyvauti L.M.M. Ratelio surengtame tradiciniame Joninių Lauže, o sekanti puiki proga visiems susiburti ir jaukią lietuviškoje nuotaikoje praleisti šeštadienio vakarą bei linksmai pasišokti ir bus to paties L.M.M. Ratelio rengiamoje lietuviškų kukulių - cepelinų vakarienėje, kuri įvyks šių metų, spalio (October) mėn. 3 d. (šeštadienį), Maironio Parke, Shrewsbury prie Worcesterio, Mass.

Piknikas

Worcesterio Birutės Draugija rengia pikniką spalio (Oct.) 4-tą dieną, Babrausko paviljone, Leicester, Mass.

Bus skanių valgių ir gėrimų, ir bus pasilinksminimų.
Visus maloniai užprašo —
Rengimo Komisija

Nepamirškime Lietuvos

Ne nuo šiandien mums lietuviams teko pasiekti svetimą šalį ir pasklisti tarp svetimųjų. Kiekvienas mūsų į svetimą šalį atėjo atsuktas nuo bendro Lietuvos kamieno, kaip lietuvis savo dvasia ir kūnu — atsinešdamas kalbą, būdą, papročius, tėvynės meilę — ilgesį.

Tačiau svetimą aplinkumą per ilgą laiką, lyg jūros banga kranto uolą veikdama, apdildė savosios Tėvynės atminimą ir pažaidė nereto dvasią. O mūsų jauniems, ypačiai, kurie niekuomet dar nėra matę savo tėvų žemės, kurie nepatyrė ją iš motinos - tėvo bei mokytojo lūpų ir širdies ar per knygą, laikraštį, Lietuva liko kaip svetimasis kraštas. Už tai atsakingi esame mes senesnieji.

Kiekvienas lietuvis gyvenamam krašte, būdamas geras to krašto pilietis, savo keliu turi iškilti iš kitų tautybių ir rikiuotis jų eilėse kaip savosios tėvynės sūnus - dukra.

Jei didesniųjų laisvųjų kraštų ateiviai, randa reikalo kelti savąjį tautinį susipratimą, turėti savas mokyklas, organizacijas, tai juo labiau mums lietuviams, kenčiančios Tėvynės vadavimo akivaizdoje, šventa pareiga yra griežtu vieningumu stoti lietuviškos išlaikymo darban.

Amerikos Lietuvių Bendruomenės Worcesterio Apylinkės Valdyba, vykdydama savo uždavinius, yra pasiėmusi stiprinti ir remti Worcesterio šeštadieninę Lituanistikos Mokyklą, kaip viena lietuviškos išlaikymo priemonių. Ji ir šiais metais veiks Aušros Vartų Parapijos mokyklose patalpose.

ALB Apylinkės V-ba su Lituanistikos Mokyklos tėvų Komitetu prašo visus tėvus rūpestingai suteikti savo vaikams galimybę lankyti Lituanistikos Mokyklą, jaunuosius uoliai mokytis, o lietuviškosios visuomenės ir ypačiai mokytojų paramos.

J. Grigaitis, Pirmininkas
Kun. S. Vembrė, Švietimo ir Kultūros Kom. Pirm.
V. Mačys, Sekretorius
Tėvų Komiteto atstovai:—
J. Palubeckas ir J. Rauktys

Amerikos Lietuvio Skaitytojų ir Remėjų Žiniai

Čia talpinami tų "Amerikos Lietuvio" metinis piknikas įvyko sekmadienį, rugpjūčio 30, 1953 m., Jurgio Babrausko paviljone Manville Street, Leicester, Mass. Pikniko programa susidėjo iš muzikos, dainų, kalbų ir dovanų laimėjimų. Kos "Lietuvio" skaitytojų vardai, kurie netik užsiprenumeruoja šį laikraštį, bet ir prisideda prie pikniko pasisekimo, nežiūrint ar galės dalyvauti ar ne. Štai tų mūsų skaitytojų vardai, kurie atjaunčia lietuviškos spaudos palaikymo svarbumą:

J. Rauktis, Worcester	\$1.
A. Burinsky, Millbury	1.
M. Mimulynienė, Worcester	1.
Z. Laurenaitis, Worcester	1.
R. Zalba, Bridgeport, Conn.	1.
J. Matulonis, Phila., Pa.	1.
M. Matulis, Torrington, Conn.	1.
A. Salasevičius, Worcester	1.
A. J. Walsh, Gilbertville	1.
K. Marenis, Athol	1.
J. Norkevičius, Worcester	1.
A. Lankinis, Worcester	1.
J. Zdanavich, Worcester	1.
M. Svilka, Worcester	1.
J. Rauktis, Worcester	1.
M. Martin, Worcester	1.
F. Grigas, Gilbertville	1.
Štaras, Worcester	1.
M. Mazgelis, Worcester	1.
A. Marcinkevičius, Worcester	1.
M. Svildžiūtė, Worcester	1.
J. Alyta, Worcester	1.
H. Zakas, Worcester	1.
S. Marcinkevičius, Worcester	1.
A. Burinsky, Millbury	1.
M. Mimulynienė, Worcester	1.
Z. Laurenaitis, Worcester	1.
R. Zalba, Bridgeport, Conn.	1.
J. Matulonis, Phila., Pa.	1.
M. Matulis, Torrington, Conn.	1.
A. Salasevičius, Worcester	1.
A. J. Walsh, Gilbertville	1.
K. Marenis, Athol	1.
J. Norkevičius, Worcester	1.
A. Lankinis, Worcester	1.
J. Zdanavich, Worcester	1.
M. Svilka, Worcester	1.
J. Rauktis, Worcester	1.
M. Martin, Worcester	1.
F. Grigas, Gilbertville	1.
Štaras, Worcester	1.
M. Mazgelis, Worcester	1.
A. Marcinkevičius, Worcester	1.
M. Svildžiūtė, Worcester	1.
J. Alyta, Worcester	1.
H. Zakas, Worcester	1.
S. Marcinkevičius, Worcester	1.
J. Ranauskas, N. J.	1.

DĖMESIO! DĖMESIO! DĖMESIO!

ŠEŠTAD., SPALIŲ (October) 3., 6 v. v.

Maironio Parke, Shrewsbury

LIETUVIŲ MENO MĖGĖJŲ RATELIS

Rengia

Tradicine Lietuviškų Kukulių - Cepelinų

VAKARIENĖ

- LINKSMA PROGRAMA
- DAINOS ir SOKIAI
- BUFETAS SU "MALTOS MEŠKOS" ALUM

Visus linkmins pagarsėjęs D. Šimkaus orkestras
Bilieto kaina \$1.50

Kviečiame atsilankyti visus iš arti ir toli.

RENGĖJAI

Pasisamdykite Mašinas nuo CAINE'S

Visokių Valymo Mašinių Centras

Atidaryta kasdien iki 7:30 val.; treč ir šeštad iki 8:30

Bile kokią Valymo Mašiną galite gauti pas CAINE'S

Grindų šveitimo mašinos, išvaksavimo; popieravimo stalai (su reikmenim) popierių nulupimo; viduj ir išlauko naudojamos kopėčios. Sutaupykite pinigų. Atlikite darbą patys, su gerais patarimais pas CAINE'S.

SAMDYMO KAINOS PRIEINAMOS

204 MILLBURY ST. - Worcester - Tel. 7-8361

MARTIN'S RESTAURANT

MARTINAS BANKIETA, sav.

Ilgus Metus Patyręs Visokių Valgių, ypač Lietuviškų Gaminime

Pilni Pietūs: Sriuba, Pusė Po Ugnia Kepto Vištuko
dvejų rūšių daržovės ir bulvės—kava ir saldumynai
TIKTAI UŽ \$1.45

Čia rasite labai skaniai pagamintų valgių, pasirinksite pagal savo skonį — Už žemą Kainą

MANDAGUS PATARNAVIMAS

2 SIGEL STREET, kampas Harding St., Worcester, Mass.

L & K Motors

5 GRABOWSKI AIKŠTĖ TEL. 2-8750

MOBIL MOTOR FLUSH Patarnavimas už pigią kainą

Sutaupys Automobilių Savininkam Pinigų

Prirengiam Karus Prie Spalio Mėnesio Patikrinimo

DEL PALIUDYMŲ (Stickers).

Taisom, Ištepam, Prirengiam prie įvairių sezonų

Parduodam Sacony Gasoliną ir Aliejų

Mobil Baterijas — Visokius automobilių reikmenis

VISIEM GERAI ŽINOMAS

BENNY STRUCKUS MARKET

KAMPO MILLBURY ir SIGEL GATVIU

Užlaiko visokius valgius, šviežias ir šaldytas daržoves

Visokias mėsas, paukštieną, šviežių paršienėlių, kilbasus

kindžiukus — Specialiai pačių pagamintus

Worcester, Mass.

MANDAGUS PATARNAVIMAS

CHARLES' RESTAURANT

Telephone 3-8376

JOSEPH SHARAMETA, vedėjas

Specialistas Jūrų Maisto Gaminime

94-96 MILLBURY STREET - WORCESTER

Šį Savaitgalį Užeikit su savo šeimyna į Charles Restoraną
Labai puikus reginiai, jausitės kad esate tarp mėlynujų
Kalnų Virginijoje.

Čia rasite labai skaniai pagamintus valgius, pasirinkti
pagal savo skonį.

Mandagus Patarnavimas

A. Vencius, Auburn	1.	V. Povilaitis, Ansonia Conn.	1.
M. Aliukas, Worcester	1.	P. Kapickas, Providence	1.
J. Cobitor, Hartford	1.	J. Norkeliūnas, Waterbury	1.
M. Zemaitis, Worcester	1.	M. Jankus, Sheboygan	1.
A. Karlonas, Northbrige	1.	B. Pluskevičius, Phila., Pa.	1.
P. Salus, Brockton	1.	A. Zilinskas, Hoosick Falls	1.
P. Sidabra, Worcester	1.	B. G. Sitko, Seattle, Wash.	1.
C. Spirauskas, Worcester	1.		
M. Gofensas, Brockton	1.		
J. Steinys, Worcester	1.		
W. C. Kamendulis, Worcester	1.		
O. Juodžionis, Worcester	1.		
A. ir V. Žiugždai, Worcester	1.		
Ig. Pigaga, Worcester	1.		
J. M. Shaltanis, Chicago, Ill.	\$2.		
J. Grabliauskas, Penn.	1.		
J. Ramanauskas, N. J.	1.		

Tėvų Susirinkimas

Š. m. rugsėjo mėn. 26 d. 4 val.
Aušros Vartų parapijos salėje
kviečiamas tėvų ir Worcesterio
lietuvių mokytojų susirinkimas
Lituanistikos Mokyklos reikalui.
Tėvų Komitetas

IDEAL PHARMACY

Vaistinyčios Tel. 3-4840 — Res. 7-1725

V. G. SKRINSKA, B. S. reg. pharm.

29 KELLY SQUARE

WORCESTER, MASS.

Jei jums reikia vaistų, kreipkitės pas registruotą vaistininką, savininką Vytautą Skrinską. Jis išpildo medikališkus daktarų receptus ir patarnauja visokiais sveikatos reikalais. Taipgi, vaistai yra pasiunčiami per paštą ir į kitus miestus. Be to, užlaiko geriausios rūšies kosmetikos, skutimosi reikmenų, knygų, laikraščių, filmų, saldinių, šaltkošės, riešutų, cigarų, cigarečių ir skanių gėrimų.

Be to, mūsų vaistinėje galima gauti: 1) Pašto ženklų; 2) lietuviškų laikraščių; 3) galit užsimokėti gazo bilas, ir 4) išpildom money orderius.

VYTAUTAS SKRINSKA
Ideal Pharmacy vaist. sav.
Netolimoj atėity bus duodama, DYKAI, visiems lietuviams gražus 1954 m. kalendoriai.

LIETUVIAI pas LIETUVIUS !

Vaistinės valandos: nuo 9 ryto iki 10 vakaro
Sekmadieniais: nuo 9 ryto iki 9 vakaro

LIETUVIAI AMERIKOJE ir PASAULYJE

HARTFORDO LIETUVIAI

Kas Gero Ar Blogo Pas Jumis Hartforde? Medžių Lapai Krinta, Rudenėlis — Arti, Ką Veiksite Tautiečiai? Gegužinių Jau Nebus Daugiau.

KLUBE visuomet randa žmonių. Čia jie susirinkę pasišneka apie kasdienes problemas, kiti kortuoja "Pinocle". Tai senųjų lietuvių žaismas laisvu laiku. Naujieji ateiviai čia susirinkę lošia šakmatais! Jie retas, kuris kortuoja, tiksliai preferencą, bet šį kartą mėgsta tiksliai karininkai. Jau nieji amerikiečiai lietuviai lošia "schuffle" ir "Ping Pong", o kiti būna spektatoriais visų šių žvairių lošimų. Tai pirmasis įspūdis atsilankiusiam į mūsų klubą užmiešio ir iš kito miesto žmogui.

Kai kurie vakarai būna niurūs klube, ypač ketvirtadieniais, bet kitais vakarais žmonių būna nemažai. Televizija būna visiems lošimais nesuinteresuotiems, jie stebi televizijos vaidybą, klausia koncerto perduodama televizija. Žodžiu, visi į klubą užėję randa ką nors įdomaus ir maloniai laisvą laiką praleidžia nugaromis po alutį kitą ir stipresnį gerimą.

Užsukę į klubą peržvelgiau visus dalyvius ir staiga pamaniau Nembritanietį. Sveikas gyvas! — sušuko newbritanietis mane pamatęs. Pasisveikinom, geriam ir kalbamės mudu.

Sakyk kas gero ar blogo jūsų sostinėje? — klausė jis.

Viskas ramu tarsi "mėškos ausyje" — atsakiau aš jam. O kas gero New Britaine? — paklausiau aš jo.

Nieko gero — sakė jis — gyvename tarsi "žemės rojū". Dabar toki laikai, visi turi pinigų ir visi skolingi kam nors — aiškino jis. Vasara pasibaigė, artinasi rudėlis, o visgi mūsų žmonės dabarties laikais nekalba apie rudens sezoną, bet kokią veiklą. Ramūs ir pasyviai nusiteikę — aiškino jis. Gal pas jus kitai? — teiravosi jis. Tamsta žinai, mūsų kolonija senai tapo neaktuali, mirdėja pasyvaus gyvenimo ramybėje.

Ir pas mumis nieko naujo, jokių kalbų ar planų apie rudens sezono veiklą nesimato — pareiškiau aš svečiui. Geriam po kitą. Girdėjau jog Varpo draugija žada finansuoti pastatymą veikalą — dramą "Vytautas Pančiuose"? Kas padaryta šiame reikale?...

Brolyti, nieko nežinau — sakė jis. Girdėjau jog p. Lukas pakviestas rezisuoti veikalui "Vytautas Pančiuose", bet ką padaryta, nežinau. Mūsų klube, kaip tamsta žinai, yra "Pinocle" lošimo lavinimo "kolegija" — sakė jis juokaudamas. Girdėjau, kad iš jūsų klubo kelėtas lietuvių žada lankyti šią gamblierių "kolegiją".

Į mūsų grupę įsijungė dar 2 veikėjai, senieji lietuviai. Kalbos tema pasikeitė. Jonas paklausė Juozo: kaip gegužinė pavyko?... Juozas, vienas iš žymiausių klubo veikėjų nusisypsojo ironiškai ir pareiškė: Gegužinės jau išėjo iš mados — sakė jis — nesekmingos! Klubičiai gegužinė, Joninė, ir Elzbiutinės nebuvo tiek materiališki

sekmingos kai praityje. Spėju, kad gegužinių pramogos baigia savo erą Hartforde.

New Britanietis pastebėjo, kad lietuvių jaunimas suamerikonėjęs, o senieji pasenę ir daug jų jau iškelia pas Abrahamą, o naujieji ateiviai į senųjų lietuvių gegužines nesilanko, todėl gegužinės pramogos tapo neįdomios ir nepelningos.

Taip, tiesa, naujieji lietuviai nesutapo su mūsų gegužinėms ir abelnu lietuviškuoju gyvenimu — aiškino Jonas. Jie gyvena izoliacijos gyvenimu, kiti iš jų smaguriavimu! Pažiūrėk į naujųjų lietuvių jaunimą, jis visiškai pakrikęs, neorganizuotas, kavinėse ir kituose svetimaučių pobuvuose ir teatruose lankosi, o kiek šio jaunimo mato me lietuviškose pramogose?

Tikrai, tamsta, nekarta ir aš pagalvoju apie naujųjų lietuvių jaunimą, jis yra žuves lietuviams — sakė Jonas. Ir visi kiti naujieji lietuviai nesutapo su mūsų išėjvijos gyvenimu, organizacijomis. Žodžiu, retas kuris įsijungė į mūsų organizacijas, klubus.

Newbritanietis atydziai beklaušęs pastebėjo: O mes manėme, kai tuos affideivitus rašėme ir bandėme juos perkelti iš Europos Amerikon, kad jie užpildys mūsų prarėtėjusias vietas organizacijose, kad jie užvaduos mumis pasenusius, o dabar jaučiam apsvylimą naujaisiais lietuviams ateiviais.

Ar gi ištikrųjų taip blogai yra su naujaisiais? — paklausiau aš savo kolegą. Man rodos, kad jie dar nėra įsikūrę, nelaido savo šaknų į Amerikos žemę, palaukim, gal jie ateis prie mūsų organizacijų. Dėja, visi juokėsi iš mano pareiškimo, jie dar su didesniu įkaitimu diskutavo naujusius lietuvius, jų lietuviškumą samprotavimus ir gyvenime elgesius.

Klausyk, mielasis — sakė Newbritanietis. Aš senai stebiu jų nuotaiką ir esu įsitikinęs, kad mažai vilčių bus jei lauksime jų mumis užvaduoti amerikoniškoje Lietuvoje. Yra ir tokių, kurie prisiskolino pinigų pas senuosius amerikiečius, nusipirko automobilius, namus ir naujus baldus, parėdus ir važinėja milijonierius ēgdžiodami, arba, mūsų amerikiečius jaunuosios kartos, kurie įmokėję 10% už automobilį kas mėnesį moka ir automobilyje gyvena. O kas bus su jais kuomet bedarėb ateis — depresija, kai jie neteks darbo, tuomet neteks savo automobilių, namų, baldų ir televizijų, kur tada jie gyvens?... O jei atsitiks liga ir kitokia bėda, kur jie gaus pinigų būdami dabar skolingi?...

Taigi, mielasis, aš dažnai pagalvoju, jie nesiorientuoja, mano, kad čia visuomet bus "žemės rojus"! Kad jie aukštai iškelę galvas vaikščios švilpaujami ir senuosius amerikonus imponuodami. Man nepatinka jų galvosėnos — aiškino Juozas. Štai kokiame lietuvišku reikalu jie šykštėja aukoti dolerį-kita, o visgi sakosi, kad jie geri patriotai, 100% Lietuviai! — pareiškė Juozas.

Mes taip negyvenom mažiau mokytais būdami negu jie, mes supratom dolerio vertę ir lietuviškiems reikalams davėme save skriaudami. O jie visai kitoki, be idealo ir dažnai be pajautimo mūsų išėjvijos svarbių lietuviškųjų reikalų — sakė Newbritanietis.

Et, vyrai, jūs per daug kritiškai, nepalankiai jiems nusiteikę — pareiškiau aš neiškentęs.

Sakai kritiškai — pastebėjo Juozas — juk tamsta esi išdavęs ne vienam paskolą, ar jie atmo- kėjo? — klausė Juozas.

BROCKTON, MASS.

Lietuvių Bakūžė

Kasmet rugsėjo pradžioje Brocktone ruošinama Massachusetts ūkio ir kultrūnos gyvenimo paroda. Tam tikslui miestas turi specialią aikštę su atitinkamais pastatais bei kitais įrengimais. Tokių parodų, tokių aikščių Amerikoje yra kiek tik nori. Tai lyg kasdieninio gyvenimo įvykis ir pro jį praeitume tydomis, kaip ir pro daugelį kitų šio krašto gyvenimo momentų, jei tik jie neliečia mūsų tautinių reikalų. Čia turime stabtelėti, nes lietuviai šioje parodoje turi savo skyrių savo paviljoną.

Lietuviškoji trispalvė

Iš tolo jau krinta į akis lietuviškoji trispalvė vėliava, o vos tik įžengus pro centrinius vartus, dėmesį pagauna amerikiečio akiai neįprastos formos namelis, išsiskirias iš kitų savo tvorele, savo gonkomis, langinėmis stogo pagražinimais žirgeliais ir čia pat šalia jo stovinčiu mediniu kryžiumi. Tai lietuvių bakūžė. Ji pastatyta 1937 m. kaip paminklas Dariui ir Gūrėnui pagerbti, kad pagarsintų lietuvių vardą.

Šiomet rugsėjo 13 - 20 d. čia vyko jau 17-toji lietuvių tautodailės paroda. Čia randa me senovišką raštuota lietuvišką kraitinę skryną, kėdes, įvairių medžio drožinių, austinių kilimų, langų užuolaidų, staltiesių, rankšluosčių, vyrų ir moterų tautinius kostiumus, gausų gintaro dirbinių rinkinį, iš Lietuvos atsivežtą ratelį, ti-

Ne, nevisi atmo-kėjo, bet tikiosi, kad atmo-kės — atkirtau aš Juozui aiškindamas, jog šiais laikais sutaupti pinigų nelengva.

Ne, tamsta, jie nebus tiek lietuviški ir nepakels tiek pasiaukojimo išlaikymui mūsų išėjvijos Amerikoje kaip mes aukavomės ir išlaikėme per artį šimtmetį šiame krašte ir mūsų ankstyvesnį lietuvių, kurie jau senai po velėna. Dypukai visiškai kitokis lietuvių elementas, mažiau idealus ir lietuviškas, išlaukiniai jie visi atrodo geri lietuviai, viduriniai, jie silpnėsi už tuos, kurie atvyko į šią šalį prieš pusamžį ar anksčiau.

Atėjo daugiau pažįstamų ir mūsų kalba apie dypukus baigėsi. Klubo Pirmininkas priėjęs pasveikino visus ir paklausė: Ką nugsėte, vyrai? Užfundino visiems. Jonas juokavo sakydamas: Ponas Pirmininke, suprantu delko tapai toks mums gėdras, artinasi tavo rinkimų laikotarpis. Visi juokėmės, o Pirmininkas truputį nukaitęs, pareiškė: Tokia, vyrai, mada mūsų krašte, prieš rinkimus visi būna geri, o po rinkimų blogi. Bet juk aš buvau jums geras prieš rinkimus ir po rinkimų, prašau padarykite man išimtį šiame klausime. Tikėt man, fundinu jums ne delto, kad jūs už mane balsuotumėte.

Juokai kalbos pasibaigė, visi vieni po kito skirstėmės iš klubo, arba, nuėjo prie kitų bendrųjų, o aš stovėjau prie baro ir žiūrėjau į susirinkusius lietuvius ir galvoju: Ar ilgai šis klubas bus lietuvių rankose ir jame skambės lietuviška kalba? — klausė Juozas.

piškos lietuvių sodybos modelį ir kt.

Nebuvo gausų eksponatų, bet kas turima — išdėstyta gana skoningai dviejuose kambarėliuose. Ir jauti čia jėgės kitos kultūros dvasią, kaip kad visa aplinka. Čia tikrai buvo ko pasižiūrėti, kuo pasidžiaugti, pasigrožėti. Nė prancūzų, nė airių, nė italų panašaus pobūdžio paviljonai neprilygsta lietuvių bakūžei. Todėl ir lankytojų jai netruko. Skaitoma, kad Brocktono parodą aplanko apie 300,000 asmenų. Didelė dalis šių lankytojų perėjo per lietuvių bakūžę.

Rugsėjo 13-tą parodos atidarymo programa, kurią šiomet sudarė p. Ivaškienės vadovaujami suaugusių ir mažųjų tautiniai šokiai, dr. A. Vaitkaus ir adv. P. Viščinio prakalbos bei iš plokštelių perduodamos rinktinės mūsų geriausių chorų nos, sutraukė ypatingai gausų būrį žiurovų. Tai tikrai gera proga mūsų krašto propagandai, mūsų tautos vardui kelti.

NEW HAVEN, CONN.

Svarbus Pranešimas Moterų Sąjungos Conn. Valsti juos kuopoms ir narėms.

Pranešam visų kuopų žiniai, kad svarbus poseiminis ir metinis Moterų Sąjungos Conn. valstijos apskrities suvažiavimas, įvyks spalio 18 d., 1953 metais, šv. Kazimiero parapijos svetainėje, 339 Greene Street, New Haven, Conn. Prasišės 1:00 val. p. p.

Kviečiam skaitlingai atstoviu prisijūsti, nes teks išgirsti pranešimų iš Moterų Sąjungos seimo, taipgi yra svarbių reikalų aptarti del labo apskrities ir visos organizacijos gerovės.

Pirm. Adelė Hussey Rašt. M. Jokubaitė

Hardwick, Mass.

Harwick'o ūkininkam bloga vasara, labai didelė sausra išdžiovinu upelius ir šūlinius. Daug ūkininkų vežavandenį gyvuliams, nėra ganiavos, reikia tvartuose šerti. Dabar žiemai atėjus, reikės pirkti pašarą, tai šiais metais jau skundžiasi ir lietuviai ūkininkai.

Taipgi ir mes Gilbertvillės lietuviai prisidėjome prie Lietuvos pavergimo byls tyrimo. Per Town'o Demokratių Komitetą pasiuntėme prašymus paremti Bilių Senatoriui Kennedy ir Congr. P. Philbin, nuo kurių gavome atsakymus su pasižadėjimais.

Demokratai Hardwick'e turėjo draugišką išvažiavimą į Ch. Gerulaičių giria per Labor Day. Buvo kalbėtojas iš Springfield, Mass. iš darbininkų unijos. Jis kalbėjo apie Darbininkų įtakas. Išvažiavimas pavyko gerai. Komitete darbavosi Stanely Mikėlk, A. Tamkis, Ed. Koshla, Ed. Wepesh ir V.M.K. Fred Ballard, ūkininkas.

Linkėjimai nuo

LAFAYETTE CLEANERS, Inc.

of Worcester

Office and Plant

8-10 LAFAYETTE STREET

3 HOUR SERVICE OUR SPECIALTY

NEW YORKAS PRADEDA VAJŲ TREMTINIŲ ŠALPAI

Daugelis išgirdo New Yorko BALFO apskrities kvietimą ir praėjusį penktadienį gausiai susirinko į pasitarimą, kuriame buvo apsvartyti organizuojamos New Yorke rinkliavos reikalai. Malonu konstatuoti, jog šis susirinkimas parodė Didžiojo New Yorko lietuvių kolonijos vieningumą, net bendras lietuviškas reikalas sutelkė visų pažiūrų žmonių. Susirinkusieji atstovavo 35 organizacijas, paraprijas ir klubus. Vajui praveisti buvo sudarytas 35 asmenų Didžiojo New Yorko 1953 metų Vajaus Komitetas, kuris iš savo tarpo išrinko valdybą. Į ją įėjo: pirmininku kun. Dr. St. Valiušaitis, vice-pirmin. advokatas St. Brėdes, išdinin. — L. Dymša, finansų sekretorium — inž. Pr. Kunigėlis ir sekretorium — A. Sodaitis. Taip pat buvo sudaryta vajaus informacijos komisija.

Po pasikeitimo nuomonėmis susirinkusieji šimetiniam vajuje paprašyti iš aukotojų tik vienos piniginės aukos. Atsakyta nuo koncerto, piniginių loterijų, bazarų ir kitų parengimų. Tai padaryta tais sumetimais, kad nesunkinti ir nevarginėti pačios visuomenės, nes įvairių parengimų yra gana gausų. O, be to, šalia vajaus kitų pramogų organizavimas reikalauja nemažą išlaidų, kurias tenka padengti tomis pačiomis pajamomis. Todėl tikimasi, kad aukotojai teiks iškart duoti didesnę auką, žinodami, kad vajaus metu iš jų nebus daugiau paprašyta.

Nereikia nė įrodinėti, kad aukos didumas pareina nuo paties aukotojo apsisprendimo ir dėl to jokių reikalavimų nestatoma. Bet susirinkusieji organizacijų ir parapijų atstovai bei kiti pasitarimo dalyviai, atsižvelgdami į tai, kad bus tenkinama viena rinkliava, primė pageidavimą: **prašyti ir kvieisti kiekvieną dirbantį, kad šių metų vajuje paaukotų bent vienos dienos uždarbį.**

Aukos renkamos laipsais, kuriuose bus įrašoma aukotojai ir suma. Vajus vyks ištisą mėnesį; jo pradžia nutarta laikyti spalio 15 dieną, o pabaiga — lapkričio 15 d. Todėl dar prieš Kalėdų šventes surinktos aukos pasieks tremtinius Europoje.

Aukų rinkimo metu bus stengtasi pasiekti kuo daugiau aukotojų ir žiūrėti, kad neliktų nei vieno lietuvių, neaukavusio tremtinių šelpimui. Tuo tikslu visose miesto dalyse prie parapijų, klubų ir organizacijų būstinių numatoma sudaryti aukų rinkimo postai.

Vajaus pasisekimas pareis ne tik nuo aukotojų, bet ir nuo to, kiek pati visuomenė ji paremsianti savo darbu. Susirinkusieji konstatavo, kad buvusius vajus yra stipriai parėmę parapijos, organizacijos, klubai, lietuviškoji spauda ir radijas bei visuomenė. Jų pastangomis, darbu ir pasišventimū buvo gauti geri rezultatai. Todėl ir dabar nutarta visus kviešti į talką, nes be plačiosios paramos ir minėtos pagalbos vajaus darbas nėra įmanomas.

Reikia tikėtis, kad kvietimas bus išgirstas ir supras-tas, nes gyvenantiems laisvėje aukojimasi pareigą visuomeniniams reikalams uždeda mūsų tautos nelaimė. Nesuteikimas paramos tremties dalia benešantiems broliams ir sesėms būtų mūsų nusizengimas prieš nelaiminguosius.

Ant. Girulis

LOS ANGELES, Calif. — Sen. J. McCarthy (kairėje) klabinasi sus paudos atstovais prieš išklašinėjimą liudininkų tyje neįslaptų dokumentų dingimą iš J. V. Vyriausybės Spausu-

Call ARKUS PHARMACY
COR. WATER AND HARRISON STREETS
FOR PROMPT COURTEOUS PRESCRIPTION SERVICE
TELEPHONE 5-8003
Prescriptions and Drugs Delivered Free
MARSHALL J. LEVINE
B.S. Reg. Ph.

AMERIKOS LIETUVIS

The American Lithuanian Weekly published every Saturday by
Josephine Leonaitis, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Yearly Subscription: in U.S.	\$3.00	In Foreign Countries	\$4.00
Two Years Subscription	\$5.00	Two Years Subscription	\$6.00
One Half Year	\$2.00	One Half Year	\$2.50

Single Copies 10 cents

Advertising rates on application

Amerikos Lietuvis savaitinis laikraštis, išleista seštadieniais, leidžiama
Josephine Leonaitis, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Metinė Prenumerata: S. V.	\$3.00	Užsienioose — Kanadoje	\$4.00
Dvitem Metam	\$5.00	Dvitem Metam	\$6.00
Pusel Metu	\$2.00	Pusel Metu	\$2.50

Prenumeratos pradžia skaitosi nuo užrašymo dienos. Prenumerata turi but apmokėta iš anksto.

Entered as Second Class Matter—September 29, 1914, at the Post Office at Worcester, Mass., under the Act of March 3, 1879

Vokietijos "Demokratija" Laimėjo, Komunaciai Pralaimėjo; Vakarų "Demokratijų" Nuotaikos, Kremliaus Apsivylimas

MES esame pasisakę, kad Vak. Vokietijos vadai, ypač dr. K. Adenauer'io, bus vienas ir ryškiausių valstybininkų ir politikų ne tik Vokietijoje, bet visame vakarų pasaulyje. Taip vertindami nepadarėme klaidos. Šiandien, dr. Adenauer susilaukė vakarų pasaulyje tokios prestižos — jam pripažinimo genialumo politikoje, nes jo asmenybėje ir jo politikoje visi Vak. Vokietijos žmonės mato naudą ir garbę Vokietijai, jos prestižo kilimą. Tada nenuostabu, kad jo "demokratinė" koalicija laimėjo rinkimus, o jo oponentai, socialistai ir komunaciai pralaimėjo.

Kai kuris mūsų "minkštagalviai" ir "auksaburniai" dabar kalba ir rašo besidžiaugdami laimėjimais dr. Adenauerio, nes su juo laimėjo ir mūsų krašto valstybininkai Europos politikoje. Ir tai nenuostabu, kad mūsų šaliai dabar tiek įsidrąsino kalbos ir raštose apie dr. Konrad Adenauer, kurį jie lygina su garsiuoju "geležiniu" Vokietijos Kancleriu Grafu Bismark! Mūsų nuomonė tokia palyginimas ne tikrai ne realus, bet ir nepraktiškas, nes dabarties Vokietija kitokia negu Bismarko laikotarpiu, prie to, Bismarkas nebuvo "demokratas", priešingai, didis autokratas. Jei Bismarkų būtų tekę lošti rolę Vokietijos valstybininko tokiose sąlygose kai dr. Adenauer, kyla klausimas ar Bismarkas būtų sugebėjęs taip sėkmingai vairuoti Vokietijos politikos vairą nepavydėtose sąlygose. Mes šiuo posakiu neneigiam Bismarko valstybininko ir gabumo, tačiau studijuodami būdą Bismarko iš jo biografijos ir kitų raštų, mes matome, kad Bismarkas neturėjo tiek pakantros ir politinio sumanumo kiek parodė dr. Adenauer svetimųjų valdomoje Vokietijoje.

Ir dr. Adenauer dar nėra išlaikęs visų savo gabumų politinio egzamino. Ligi šiol jis buvo lankstus su visais derybose, dabar jis būdamas pergaletoju namie, išgėręs taurę pergalės, gal apsvaigęs ir nesugebės tiek sėkmingai vaduoti kai ligi šiol jis vadavosi santykiuose su amerikais, britais ir prancūzais. Britai tyli, jiems nepatiko Adenauerio laimėjimas, o prancūzai jau prabilo — pasisakė jog jie bus priešingi dr. Adenauerio ir JAV vadų politikai, tuo labiau organizavimui vokiečių kariuomenės. Ir čia mes matysime dr. Adenauerio vaidybą politikos dramoje su jo oponentais už Vokietijos sienų, jei jis laimės, tuomet mes pripažįsime jį geniališkuoju valstybininku.

Kremliaus Valdovai Apsivylė

Kiek vakarų demokratiškam pasaulyje yra džiaugsmo dr. Adenauerio laimėjimais, tiek yra didžiausio apsvylimas Kremliuje. Ir ne tik Vokietijos marxistai pergyvena didį apsvylimą bet ir vakarų Europos marxistai. Vak. Vokietijoje komunistai ir naciai prakūso, prakūso ir jų politiškieji "gimnasiai" socialdemokratams. Žodžiu, kairieji įvairiausių spalvų tikėjosi laimėti ir sudaryti koaliciją Vak. Vokietijoje, per šią koaliciją Kremliaus valdovai tikėjosi tikslu pasiekti — santykiu su Vak. Vokietija ir ateityje padaryti ją savo nauju ir stipriausiu satelitu. Dabar visi siekimai kairiųjų žuvo. Jie manė, jog bus su dr. Adenauer karjiera kaip atsitiko su Di Gasperi Italijoje krikdemų vadu. Tokia nuomonė ryškiai vyravo Paryžiaus ir Londono politinėse sferose, buvo nemažai nerymo ir Washingtone. Tačiau dr. Adenauer laimėjo rinkimus, o jo ir visos Europos laisvės neprieteliai pralaimėjo. Čia reikia pripažinti Vak. Vokietijos žmonėms pilietinio ir politinio subrendimo sąvoką.

Kremliaus konspiratoriai, tie raudonojo, internacionalo militarizmo ir imperializmo "ricieriai" tikėjosi lengvai nugalėti dr. Adenauer ir su juo JAV valstybininkus, nušalinti jų politiką Europoje ir per apjungiamąją Vokietiją Kremliaus pasiūlymais, visa Vokietija taps tarsi Čekoslovakija, Lenkija ir Balkanų valstybės Kremliaus vasalu. Ir nepaisant to, kad Kremliaus valdovų vardu Malenkovas patiekdamas savo pasiūlymus vokiečių tautai, kurie visiems užsienyje atrodė palankiais vokiečiams, maskolius "draugiškumo" parodymu vokiečiams, Malenkovas išpėjo vokiečius, kad jei jie nubalsuos už Adenauerio partiją, tai pastatys Vokietiją į pavojų naujo karo lauko. Šis Malenkovo išpėjimas, spėjau, bus svarbiu faktoriu paveikusiu vokiečius daugumoje balsuoti už krikdemų partijos kandidatus, dr. Adenauerio koaliciją dešiniųjų demokratų.

Dabar tenka laukti naujų politikos gairių iš Kremliaus Vokietijos klausime ir santykiuose Vokietijos su vakarų demokratijoms. Britai ir prancūzai, nors nepatenkinti daviniais rinkimų, tačiau sąlygų verčiami turės keisti savo politikos gaires. Čia mes matome Prez. Eisenhowerio ir p. Dulles politikos laimėjimus Europos politikoje. Išvakarėse šių rinkimų ir laimėjimų, britų darbečių vadai pasisakė, kad jie pasuks savo politikos gaires į dešinę. Reiškia, kad britai darbečių partijos mokiansi iš Vak. Vokietijos balsavimų davinį. Ir mūsų demokratams (Trumano kategorijės) turės rimtai pagalvoti prieš sekamo rudens Kongreso rinkimus ir 1954 metais, nes "raudonųjų silkių" kainos nukrito labai žemai.

Nuomonių Skirtumas

"Naujienu" bendradarbis Č. V. Darškus tiksliau galvoja už jų redaktorių.

Darškus, savo straipsnyje "Kada Baigsis 'šaltasis Karas'?", (Naujienu rugs. 15 d. laidoje) rašo:

"Nesutarimai tarpe VLIKo ir Ministerio S. Lozoraičio prasidėjo po to, kai Min. Lozoraitis nesutiko... subordinuotis (pasijungti) VLIKui..." ir kai jis, "spaudos atstovams klausiant, patvirtino turėjamą vadinaimą Kybartų Aktų kuriais Prezidentas Smetona paskyrė jį ministru pirmininku A. L.) bei tai, kad jis skaitosi mūsų (Lietuvos) diplomatų šefu."

Šituos faktus pateikęs, Darškus reiškia savo nuomonę:

"Kol VLIKas tik mūsų pačių (svetimų valstybių nepripažintas) telaiškoms, kaip atlieka seimo funkcijas, kol VLIKo Vykd. T-ba tik mūsų telaiškoms (kitų valstybių dar nepripažinta), kaip atliekanti vyriausybės funkcijas, tol teisėti teisėtose Lietuvos vyriausybės paskirti pasiuntiniai (diplomatai) su jų šefu min. S. Lozoraičiu neturi jokio pagrindo subordinuotis VLIKui."

"Kol nėra jokio reikalo minimus (Kybartų) aktus versti niekiniais (gal jie kuriu nors atveju galės būti ir naudingi Lietuvos laisvinimo byloje), kol nėra faktų rodančių, kad min. S. Lozoraitis tuos aktus būtų naudojęs Lietuvos laisvinimo bylai nenaudingai, tol nebuvo ir nėra pagrindo už tuos aktus min. S. Lozoraitį pulti."

Toliau Darškus rašo, kad visiems sutinkant, kad Min. Lozoraitis yra Lietuvos Diplomacijos šefu, nebesuprantama, kodėl dabar užvirusi kova del teisės atstovus skirti prie kitų valstybių vyriausybių. Esą "atrodo, jog kovojama ne del Lietuvos laisvės, bet del emigratinės valdžios — kam teisė ką ir kur skirti !!!"

Tikrai, keista ir nerimta. Jeigu iki šiolei atstovus (Gylį ir Sirutį) skyrė Lozoraitis, kodėlgi dabar prie skyrimo turi prisidėti dar ir VLIKas? Kodėlgi norima padėti silpninti?

Darškus savo straipsnį baigia: "Kada gi pagaliau tie mūsų 'šaltieji karai' baigsis, kada bus nustota kovoti del postų, ir kada bus pradėti dirbti dar nenudirbti darbai, kurių tiek daug yra? O gal jų jau pritrūko mūsų veiksmams, jei prabangaujama tokiais 'šaltųjų karų' žaidimais? Eiliniam lietuviui jie jau tikrai įgriso, nes tai nuvertina ne tik pačius veiksmus, bet žemina ir patį Tėvynės laisvinimo darbą!"

"Naujienu" redakcija daro šitodias pastabas: "Straipsnio autorius visai nepalietė klausimo, kuris plačiau lietuvių visuomenei rūpi gal daug labiau, negu tai, ar diplomatai privalo 'subordi-

nuotis' VLIKui, ar turi kokią vertę vadinamieji 'Kybartų aktai' ir ar pagrįstos įvairios p. Lozoraičio pretenzijos. Visuomenei daug labiau rūpi žinoti, ar šiais Lietuvos tragedijos laikais turi kokią balsą laisvajame pasaulyje lietuvių tauta?"

Pono Redaktoriaus statomo klausimo realumu tenka stipriai suabėjoti. Aš esu vidutinio išsilavinimo žmogus. Dalyvauju lietuvių visuomeniniam veikime, Lietuvos reikalais jaudinuosi, bet niekuomet nesu klausimo statęs taip, kaip jį stato "N." Red., ir nesu girdėjęs, kad kiti jį taip statytų. Savęs patikrinimui, "N." Red. pastatytą klausimą škaičiau apie tuzinui draugų ir visuomenės veikėjų. Išklause, vieni atsakė nesupratę, ką "N." Red. nori pasakyti savo klausimu, o kiti spėjo ir aiškino, ką tas klausimas gali reikšti. Kiti dar paklausė: kaipgi patikrinti tautos balsą?

Iš mano pasikalbėjimo su visokių srovių žmonėmis atrodo, kad lietuvių visuomenei daugiau rūpi paprasti, realūs klausimai, negu abstraktai, kurios "N." Red. mėgina jai prikergti. Atrodo, kad visuomenė stipriai remia Darškaus teigimą, negu "N." Red. Jai atrodo, kad reikia remti ir Lietuvos Diplomatus ir Lietuvos Išlaisvinimo Komitetą (VLIKą). "N." Red. kalbėdamas apie visuomenę, matomai kalba apie partijų vadus ir politikierius, kurie mėgina visuomenės vardu kalbėti, bet visuomenės mandatų jų atstovauti neturi.

Sekantis jo pasakymas parodo, kad "N." Red. Grigaitis galvoja siaurai, partvyškiai ir nenuosekliai:

"Visi džiaugiamės, kad dar tebėra išlikusios kai kuriose Vakarų šalyse Lietuvos pasiuntinybės. Bet jos yra tik simbolis (?) to, kad Lietuvos pavergimas nėra pripažintas teisėtu. Kaip Lietuvos laisvinimo veiksnys, tie diplomatijos (kodėl ne Lietuvos vyriausybės? A. L.) likučiai buvo ir tebėra pasvyriausi už visus (Argi jau taip? A. L.) Tačiau, kai jie prabyla, tai kartais susidaro įspūdis, kad dabartiniu laiku tik jiems vieniems (kai kas taip sako apie "Naujienas" A. L.) arba net vienam jų šefui (Red. Grigaitis) tepriklauso teisė spręsti problemas liečiančias tėvynės likimą."

Isiskaitęs "N." Red. į skaičių tų, kurie džiaugiasi Lietuvos pasiuntinybių buvimu, kitu sakiniu jau teškia toms pasiuntinybėms į žandą, mėgina jas nuvertinti išjuokti ir prikergti joms tą, ko jos niekuomet nesisavino ir nesisavina; juk jos visuomet kooperavo ir kooperuoja su VLIKu ir ALTu. Tą patvirtina ir paskutinis VLIKo pirmininko pareiškimas.

Lietuvos atstovybės ir Lietuvos atstovai yra Lietuvos valstybės eksponentai, ku

POLITINIAI SAJUDŽIAI LAISVINIMO TALKOJE

VLIKo Vykd. Tarybos Informacijos Taryba, norėdama painformuoti apie mūsų politinių partijų ir kovos sąjūdžių veiklą bei jų indėlį Lietuvos laisvinimo darbe, per jų atstovus VLIKe kreipėsi į jų centrus, suteikti reikalingų informacijų. Pirmasis atsakymas gautas per LKDP atstovą VLIKe M. Krupavičių iš L. Krikščionių Demokratų Partijos centro komiteto pirmininko Pr. Vainausko. Jame rašoma:

— Atsakydamas į šį m. liepos 13 d. raštu man pateiktus klausimus: 1. "Kaip veikia Jūsų partija, kur yra jos centras, kas sudaro jos vadovybę, kiek Liet. Krikščionių Dem. Partija ir jos nariai yra aktyviai įsijungę į Lietuvos laisvinimo darbą, kiek palaikomi santykiai su tarptautiniais sąjūdžiais ar organizacijomis etc", 2. "Kokių turėtumėte specialių pagedavimų lietuvių visuomenei?", — pranešu:

Kaip kiekviena kita Lietuvoje veikusi politinė partija, taip ir Lietuvių Krikščionių Demokratų Partija tremtyje negali išvystyti pilnos veiklos partine prasme, nes tokiam veikimui trūksta pagrindinių elementų — savos žemės, savos valstybės. Lietuvių Krikščionių Demokratų Partija, siekdama Lietuvos Respublikos suvereninių teisių atstatymo ir ruošdamasi darbui Nepriklausomoje Lietuvoje, tremties metu savo veiklą yra nukreipusi į kovą dėl Lietuvos išlaisvinimo ir į pastangas išlaikyti lietuviškąjį potencialą.

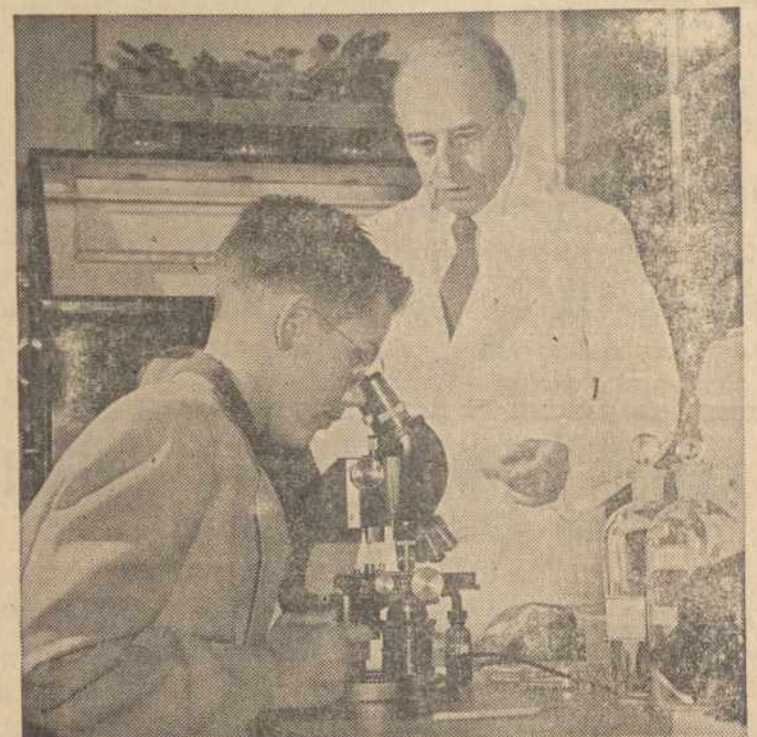
Patys aktyviai dalyvaudami šiuo metu svarbiausiose darbo baruose, lietuvių krikščionys demokratams (1953 m. IV tomas 1. 10 nr.). Visi lietuvių krikščionys demokratams aktyviai dalyvauja Lietuvos laisvinimo ir lietuvių išlaisvinimo darbe.

Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas yra pati svarbiausioji, dar Lietuvoje sudaryta bendrinė lietuvių politinė organizacija, įgalinta veikti lietuvių tautos vardu šiaipus geležinės uždangos, gali sėkmingiausia Lietuvos laisvinimo kovą vykdyti, ir todėl tą Komitetą remia ir deda visas galimas pastangas jo veiklai stiprinti.

Lietuviai krikščionys demokratams, kad ir išblaškyti po visą pasaulį, yra jungiami bendrojo tikslo, o tas rė jį ministru pirmininku, tikslas yra — Lietuva ir bė ir Demokratiš. Kaip priemonę šiam tikslui siekti, Lietuvių Krikščionių Demokratų Partija turi savo organizaciją.

Partijos vyriausiasis centro komitetas yra Jungtinėse Amerikos Valstybėse — New Yorke. Vyr. centro komiteto yra: Dr. Pranas Bagdanavičius, A. Bendorius, J. Jakučionis, Dr. D. Jasaitis, J. Jasiukevičius, St. Lūšys, P. Minkūnas, prof. K. Pakštas, Pr. Vainauskas ir Dr. Vl. Viliamas. Vyr. centro komiteto pirmininkas yra sudarytos prie vyr. centro komiteto komisijos: progromos, finansų, spaudos ir jaunimo. Didesniuose JAV centruose yra susiorganizuota partijos skyriai, o kituose kraštuose yra įgaliotiniai - atstovai, per kuriuos palaikomas ryšys su tuose kraštuose gyvenančiais bendraminčiais. Leidžiamas kultūros, visuomenės, politikos ir socialinių mokslų žurnalas "Tėvynės Sargas", kurio dešimtas numeris tremtyje (tretysis JAV-se) skaitytojams jau išsiuntinėtas (1953 m. IV tomas 1. 10 nr.).

Visi lietuvių krikščionys demokratams aktyviai dalyvauja Lietuvos laisvinimo ir lietuvių išlaisvinimo darbe.

Dr. Benjamin Duggar, stebūklingų gyduolių Aureomycin išradėjas, pataria 14 metų David Pruess, kaip prisiruošti prie tyrinėjimo darbu, Lederle Laboratorijose, Pearl River, N. Y.

rie demonstruoja Lietuvos gyvybę, kurie kalba ir veikia (nesigirdami) Lietuvos vardu, kurie oficialiai atstovauja ir gina Lietuvos ir jos piliečių teises ir interesus, tačiau jie nerėkia ant kiekvieno kampo, nesigarsina laikraščiuose, ir nebubnija visokių mažmoželių,

kaip daro kai kurie žmonės, čia ir Europoje.

Man atrodo, kad lietuvių visuomenė stoja už tuščiaviduriavimo sumažinimą. Ji remia diplomatus ir VLIKą. Jai rūpi tik bendra tautos kova prieš bendrą tautos priešą. A. L.

V. M. KLAUSUTIS

ATSIMINIMŲ FRAGMENTAI

Gražūs Ūkio Vaizdai Šaurės Lietuvoj, Malonūs Ispūdžiai, Šilti Priėmimai Ir Naujos Pažintys Kaune.

TRAUKINIS bėgo per šaurines Lietuvos lygumas, per jo langą mačiau gražius ūkių vaizdus, senas ir naujas sodybas ligi pasiekiau laikinąją sostinę Kauną. Visam pasaulyje žinoma, bet New York Times dienraštyje slaviška terminologija rašoma "KOVNO". Tai šio laikraščio "žydelių" slavizmo įtaka! Būdamas geležinkeliečiu domėjaisi traukinio ir geležinkelio techniškais įrengimais ir tarnautojų elgesiais su keleiviais. Patiko man traukinio valdytojo — conductor ir jo padėjėjų elgesiai su keleiviais. Buvo aišku, kad tarnautojai įdoktrinuoti ir disciplinuoti, savo pareigas gerai atlieka, geriau negu amerikoniškų traukinių.

Saulėleidžio laiką pasiekiau Kauną, apstojau Metropolijoje manydamas čia rasiu gerą lovą ir maudynę, galėsiu pailsėti po kelionės. Dėja, Metropolio lova ir maudynė nebuvo tiek gera kaip Paryžiuje, Berlyne ir Rygoje viešbučių. Ir restoranai neturėjo tiek prabangos, bet valgių ir gerimų buvo galima gauti kas ko nori, nestigo prancūziškų likerų ir pigiau negu kituose kraštuose. Mano vakarienė nebuvo įdomi, valgiau vėžį besišvalgydamas, norėjau pamatyti nors vieną pažįstamą. Atėjo p-lė Avietinaitė su prancūziškais svečiais, praėjo pro mano stalą manęs nepažinusi. Ir kaip ji mane pažins per apie 16 metų nesimačius? Ji praeitais metais Worcester (Mass.) mieste, redagavo "Amer. Liet." a. a. Paltanavičiaus leidžiamą, buvome pažįstami. Aš jai neprisistaciau, nes ji buvo su užsienio svečiais. Jos vėliau nesusitikau pobuviuose Pasaulio Lietuvių Kongreso proga ir pas Prez. Smetoną būdamas svečiuose kartu su kitais užsienių žymiais lietuviais ir Lietuvos ministrais.

Avietinaitė buvo žymi asmenybė Kaune, ji buvo oficiali vertėja iš vokiečių ir prancūzų kalbų dokumentų, tarptautinių sutarčių ir svečių-diplomatų priėmėja kai diplomatinio protokolo specialistė. Ji buvo nepakiciama prie visų partijų valdžių jos pareigose. Amerikiečiai lietuviai davė Lietuvai ne tikta aukšinę valiutą litui, bet p-lė Avietinaitė, B. K. Balutį ir kelėtą kitų žymių žmonių greta arti 2 mil. dolerių paskolos, tačiau šią tikrovę nevisi žmonės Lietuvoje žinojo.

Mano Vizitai Ir Ispūdžiai Kaune

Mano pastovus antrašas Europoje buvo "Liet. Žinių" ir Akc. Varpo B-vės rastišnje Kaune, Valst. Liaudininkų centre, taitai pirmiausia aplankiau atsa-

komingąją "LZ" redaktore-administratore a. a. poniją Feliciją Bortkevičienę, Kaune vadinamą "močiute" V. L., narę VL CK-to. Mano santykiai su Bortkevičiene buvo apie 15-kos metų; švenčių proga ji prisidavo man sveikinimus su parašais VL CK narių: dr. K. Griniaus, dr. J. Staugaičio, adv. M. Slezevičiaus, adv. J. Vileišio ir kitų kai VL bičiuliui ir akc. Varpo b-vės narių. Todel jaučiau savo pareigą aplankyti Bortkevičienę ir susipažinti su ja ir kitais.

Dėja, nesitikėjau rasti pas Bortkevičienę šilumos, nes nuo 1926 m. perversmo mano santykiai su VL vadais "atvėso". Priežastis to: po sekmingų VL Seimo rinkimų ir sudarymo vyriausybės su socialistais, atstumus krikšč. demokratams nuo valdžios, pasireiškė politinė anarchija Lietuvoje. Kai Požela tapo Vidaus krašto ministru, jo šalininkai — miestų žydellai ir kiti "proletarai" vykdė pol. anarchiją. Aš parašiau porą laišku Bortkevičienei pasisakydamas apie savo ir kitų VL bičiulių Amerikoje apsigyvimą ir įspėjau, kad pol. anarchija nežada gerovės dr. Griniaus vyriausybei ir garbės Lietuvai.

Vėliau atvyko į JAV p. J. Makauskis Lietuvos Raudonojo Kryžiaus Draugijos reikalais (išgavimu aukų LRK Dgr. vardu surinktu, bet išleistu statymui seselėms vienuolyno Pittsburghe). Jis mane bandė perorientuoti, įtikinti, kad viskas tvarkoje ir, kad nėra pavojaus dr. Griniaus vyriausybei. Per 3 dienas jis pas mane viešėjo, bet manęs neįtikino ir nepakeitė mano nuomonės. Prieš jo išvykimą įvyko perversmas Lietuvoj ir nuvertimas dr. Griniaus valdžios VL CK nariai žinojo mano kritišką vertinimą dr. Griniaus vyriausybės vidaus politikos iš mano laišku ir p. Makauskio pranešimo, todėl apsilankęs pas p. Bortkevičienę nesitikėjau šilto sutikimo, bet stebėjaisi jos man reiškiamą šilumą. Ji pasakė man: "Ponas, mes manėme, kad tamsta ir dr. D. Alseika, gyvendami už Lietuvos ribų blogai orientavotės, todėl buvotė ryškiausi kritikai. Dabar mes žinome, kad jūsų pareiškimuose buvo tikrovė. Mes padarėme klaidų, sau ir mūsų bičiuliams žalos".

Aš supratau, kad jos pareiškimai buvo nuoširdūs, kupinas apsigyvimu. Prie to, ji ir kiti VL CK nariai buvo misinformuoti. Bortkevičienė pasisakė man apie laiškus mano idėjos "kolegų" iš New York ir Chicago, kurie pafinfirmavo VL vadus jog aš esu "fašistas" nuėjęs su Smetonos tautininkais. Bet Bortkevičienė vėliau sužinojo kodėl šie mano "kolegos" įtarė mane VL va-

dams "fašistu", ji žinojo, kad aš buvau kritikas SLA ir ALTS vadų Amerikoje sužlugdžiusių šias organizacijas. Bortkevičienė atydziai sekė SLA ir ALTS vadų veiklą ir amerikiečių spaudą, ypač sąrašyje su SLA ir ALTS bankrutais ir žinių, jog aš buvau nemilasišdingas kritikas šių organizacijų vadų. Žinojo jog Gegužio-Viniko pastangos išmesti mane iš SLA buvo veltui, aš bylą laimėjau prieš juos savo teises gindamas. Taitai mano įtarėjų "fašizme" nebuvo efektingi žygiai pažeminti mane VL vadų aktyve.

Pasikalbėjus apie valandą laiko išsiaiškinome viską. A. a. F. Bortkevičienė skundėsi man, kad tautininkų valdžia boikotuoja akc. Varpo b-vės spaustuve, atsiprašinėjo už nemokėjamą akcininkams dividendų, ypač amerikiečiams sudėjusiems nemažą kapitalą į Varpo b-vę. Aš supratau, kad ne tikta Varpo b-vė ir VL partija turėjo politinius ir ūkinius deficitus po nuvertimo dr. Griniaus valdžios, taitai paklausiau Bortkevičienę: Ar gi nėra galimybių susitarti su tautininkais, rasti bet kokį "modus vivendi" su jais?

Ne, ponas — sakė ji — galimybių nėra, mes pertoli nuėjome opozicijos keliu, visi mūsų tiltai nugriauti, grįžti negalime, stovėsim opozicijoje su savo kitais priešais — krikdemais prieš Smetonos vyriausybę, mums kitos išeities nėra.

Bet tokia jūsų politika nieko gero jums nežada; ne tautininkai, bet krikdemai su Krupavičiu priešakyje nuvertė dr. Griniaus valdžią — pastebėjau aš jai.

Taip, tas tiesa, ponas, mes manėme, kad tautininkai paėmė valdžią į savo rankas bus mums palankesni po dr. Griniaus ir Slezevičio kapituliacijoms Smetonai — aiškino ji — tačiau jie lygiai tiek mums kai kitiems savo oponentams neprietelingi. Ši sąlyga nubluskė mus į krikdemų opozicijos frontą. Panašią nuomonę išreiškė man ir M. Slezevičius ir kiti VL vadai su jais besikalbant. Įgijau įspūdį, kad opozicijos vadai ne tiek iš principo kiek iš asmeniškų ir partines politikos sumetimų nesutapo su tautininkais, nes tautininkai Voldemaro laikais buvo nesukalbami su opozicijos vadais. Dėja, visi oponentai pasisakė, kad su Prez. Smetona jie sutapatų, bet jo valdžios valia tai ne jo valia. Prez. Smetoną respectavo VL vadai ir KD vadai, tačiau Smetonos partijos vadus: Tubelį ir kitus jie neigė. Toki buvo mano pirmieji įspūdžiai iš politišku pašnekėsių su opozicijos vadais Lietuvoje. Įgijau įspūdį, kad partijų vadai nesugebėjo pasidalinti valdžios edžiomis ir politinėmis karjeromis. (Bus daugiau)

KARO AUKURAS

(žuvusiems draugams)

Tėvynei reikia daug aukų, —
Joj karo aukuras liepsnoja!
Bet tarp plačiųjų jos laukų
Lietuviai narsiai galvas kloja.

Auka vis dega po aukos
Del laisvės mūs brangios tėvynės;
Nuo rytų skelbiančios aušros
Lig pat žvaigždėlės vakarinės.

Ir daug jau žuvusių yra
To karo aukuro aukomis!
Juos dainiaus ateity lyra
Minės dainelėmis graudžiomis.

Juk nieks užmiršti negalės,
Kaip kovės jie Seinų laukuose...
Jie mums didvyrių išauklės,
Nors patys numirė kraujuose!

Ogi Giedraičiai, Sirvintai,
Stotis Rikontai, Valkininkai...
Kam čia, pražuvus nekaltai,
Garbės skirti yra vaikikai?!

Kas čia, kovos lauke plačiam,
Surado amžiną ramybę,
Ir lenkui — priešui mūs godžiam,
Sulaužė piktają galybę?!

Oi, daug jau žuvusių yra
Del laisvės mūs šalies aukomis!...
Juos dainiaus ateity lyra
Minės dainelėmis graudžiomis...

Jurgis Daina

Jie Prisidėjo Prie Amerikos Sustiprinimo Iš Rusijos

Antiseptikai. Dr. George W. Raizis, gimęs Rusijoje, surado dabar plačiai naudojamą vaistą "metaphan". Jis taip atrado Amerikoje pirmą kartą sismutą — žaliavą kurio tiekimas nutrūko karo su Vokietija pirmu kartu metu, bei visą eilę antiseptikų ir gyduolių tokioms kaip Streptococc infekcijos ir džiovos.

Iš Olandijos.

Golfas. Istorija sako, kad golfas atsiradęs Škotijoje, bet Amerikoje jį įvedė New Amsterdam (dabartiniam New Yorke) apsigyvenę olandai imigrantai, kurie šį žaidimą tarpusavyje vadino "Kolf".

Iš Vokietijos.

Brooklyno Tiltas. John A. Roebing atsikėlė iš Muhlhauzen, Vokietijoje, pastatė Brooklyno tiltą ir įsteigė inžinerijos bendrovę, kuri vadovaujant sūnui išrado "North Sea Mine Barrage" išradimą, kurie tikrumoje sunaikino vokiečių povandeninių laivų 1914 m. — 19 metų kare.

Iš Italijos.

Nepriklausomybės Idėjos. Šių dienų istoriniai tyrinėjimai patvirtina jog didelė dalis amerikiečių nepriklausomybės idėjos ir net jos žodinis apibūdinimas yra labai artimai surišta su Philip Mazzei, florentiečiu vardu. Jis buvo Virginijoje labai artimas Thomo Jeffersono draugas ir kaimynas, Mazzei įtaka yra aprašyta taip pat ir Tomo Paine žinomojoje knygelėje "Common Sense".

Iš Norvegijos.

Amerikiečių Futbolo gėnėjus. Vienas iš didžiausių Amerikos sporto futbolo žvaigždžių K nute Rockne yra gimęs Norvegijoje, Voss miestelyje. Komanda kurioje jis žaidė buvo jo išmokinta naujosios sistemos, kurią dabar vadinama "The Rockne sistema". Per metų metus, jo komanda laimėjo 105 rungtynėse, š sužaidė lygiomis ir 12 palaimėjo.

Iš Švedijos.

Vandentiekis. 1775 pirmasis Amerikos vandentiekis

KLAUSIMAI DEL IMIGRACIJOS IR NATURALIZACIJOS

KLAUSIMAS: — Aš esu svetimtautis, priimtas į šį kraštą pastoviam apsigyvenimui ir tikiuosi netrukus tapti piliečiu. Šią vasarą turiu vykti į užsienį biznio reikalais ir norėčiau užsitikrinti reikalingus dokumentus, kad nebūtų jokių susitrukdyimų grįžtant.

ATSAKYMAS: — Jūs privalote gauti sugrįžimo leidimą. Šis leidimas įgalins Jus sugrįžti be naujos vizos. Šis leidimas gaunamas artimiausioje Imigracijos ir Naturalizacijos įstaigoje. Ten privalote užpildyti specialę aplikaciją, su nuotraukomis ir \$10. money orderiu. Visi tai turi būti atliktą ne vėliau kaip 30 dienų prieš Jūsų išvykimo dieną. Paprastai leidimas išduodamas be jokių kliūčių įsitikinus kad svetimšalis buvo teisėtai į šį kraštą atvykęs, kad jo prašyma yra tiksliai užpildytas ir kad jo išvažiavimas nebus kenksmingas Jungtinėms Amerikos Valstybėms. Leidimas galioja neilgiau kaip vieniems metams, bet gali būti pratestas.

Nors leidimas ir atstoja vizą, visi kiti formalumai svetimšalio laukia, kaip jam atvykstant pirmu kartu.

Jei esate užsiregistravęs Selective Įstaigoje Jūs privalote prieš išvykdamas gauti leidimą iš jų.

KLAUSIMAS: — Prieš keleturus metus prieš imigruojant į šį kraštą aš ir mano vyras Amerikos konsulate turėjome patiekti savo pirštų nuospaudas, tačiau mūsų 10 metų sūniui tada nereikėjo. Dabar kažkas pastebėjo, jog ir sūnus turi būti atlikęs šią prievolę. Ar tai teisybė?

ATSAKYMAS: — Naujasis Imigracijos ir Tautybių Įstatymas reikalauja, kad visi svetimšaliai nepilnamečiai, sualukę 14 metų privalo būti užregistruoti ir nuospauduoti. Todėl, Jūsų sū-

buvo įrengtas Bethlehem, Penn., švedų inžinieriaus Hans Christopher Christiansen.

Iš Ispanijos.

Televizijos herojus. Dabartinis kino televizijos filmu herojus Amerikinis kubo-jus, tikrumoje savo išvaizdą, į rankius, žirgą ir didelę dalį savo techninės kalbos paveldėjo iš ispanų "Vaqueros" iš senųjų Pietvakarių.

Iš Prancūzijos.

Simbolis. Pierre Charles L'Enfant suplanavęs Vašingtono D. C. miestą taip pat yra suprojektavęs Amerikos herbą, kuris dabar simbolizuoja Amerikos laisvės trokštančią sielą vėlavose, statulose ir medaliuose.

nui sulaukus 14 metų — nedaugiau kaip 30 dienų po jo gimtadienio. Jūs privalote su juo nuvykti į artimiausią Imigracijos ir Naturalizacijos įstaigą ir jį užregistruoti bei duoti jo piršto nuospaudą.

Jei Imigracijos ir Naturalizacijos įstaiga yra pertoli, šie formalumai gali būti atlikti artimiausioje pašto įstaigoje. Jei Jūsų sūnus yra vyresnis kaip 14 metų, šį reikalavimą turi įvykdyti tuoj jat.

KLAUSIMAS: — Esu jūrininkas ilgus metus išstarnavęs Amerikos Prekybos Laivyne. Visada troškau būti JAV piliečiu, bet kai 1951 metais padaviau prašymą paaikškėjo, kad 1950 metų priimtuoj įstatymu, jokios pirmenybės tuo atveju neturiu. Girdėjau, kad naujasis Imigracijos Įstatymas šį nuostatą pakeitė. Ar tai tiesa?

ATSAKYMAS: — Tiesa, Naujasis Įstatymas nurodo, kad jei jūrininkas yra išstarnavęs Amerikos laivyne penkis ir daugiau metų, ir jei ši tarnyba buvo baigta dar prieš 1953 rugsėjo 23 dieną, jis gali gauti piplietybę pasinaudodamas lengvatomis, jei jo prašymas bus paduotas dar prieš 1953 gruodžio 31 dieną.

Jei jūs priklausote šiai kategorijai, Jūs turite neatidėliodamas prisistatyti artimiausioje Imigracijos ir Naturalizacijos įstaigoje ir paprašyti prašymo Formos N-400 (Application of File Petition for Naturalization) ir Formos N-400B specialia forma — priedelis kandidatuo-jantiems jūrininkams. Kai šios formos bus priimtos, Jūs tada galite paduoti formalų prašymą — peticiją. Peticiją įteikti Jums paskiriamas specialus priėmimo laikas. Tuo atveju, jei priėmimo paskirtu laiku Jūs būnate jūrose, privalote įstaigoje prisistatyti, kaip tik sugrįžite. Atsiminkite, jog Jūs turite laiko tik iki š. m. gruodžio pabaigos.

Klausimas — Mano dėdė ir teta Europoje prašo pagelbėti jiems atvykti į Jungtines Valstybes. Teko patirti, kad pagal naująjį Imigracijos ir Naturalizacijos įstatymą jie turi kvotos pirmenybę. Ar tai tiesa, ir jei taip kokius dokumentus turiu jiems parūpiuoti?

Atsakymas — Nelaimė, Jūs buvotė klaidingai painformuotas. Įstatymas leidžia keturias rūšis pirmenybių. Pirmia: Profesionalams svetimšaliams, kurių darbas Valstybės Prokuroro nuomone, būtų naudingas JAV. Antra: Amerikos piliečių tėvams ir trečia: į JAV priimtų svetimšalių vyrams arba žmonoms, bei vaikams. Sąlyginė pirmenybė duodama ir Amerikos piliečių broliams ir seserims bei vaikams, kurie yra vyresni kaip 21 metai amžiaus. Dėdės ir teta, ar tai JAV piliečių ar teisėtai įvažiavusių, nėra įbraukti į jokią pirmenybės grupę ir todėl turi imigruoti normalia tvarka.

KNYGOS GERIAUSI ŽMONIŲ DRAUGAI UŽTAI NEPAMIRŠK JŲ!

"AMERIKOS LIETUVIO" KNYGYNE GALIMA GAUTI SEKANČIŲ KNYGŲ

- 1. Lietuvių Tautos Kelias \$3.00
- 2. Trumpa Lietuvių Kalbos Gramatika50
- 3. Esperantų Kalbos Vadovėlis 1.00
- 4. Ben-Hur. Istoriska Apsysaka 1.00
- 5. Šv. Istorija Seno ir Naujo Įstatymo75
- 6. Gyvulių Protas 1.00
- 7. Sapnininkas 1.00
- 8. Skausmo Pergalė, Cirtautas 1.50
- 9. Timeless Lithuania 2.50
- 10. Varpai Skamba 2.50
- 11. Marija Kalba Pasauliui 2.00
- 12. Jaunuolių Maldos Maldaknygė 1.50
- 13. Haufo Pasakos Karavano 1.50

Siųsdami užsakymą pažymėkite knygu vardus. Užsakymus aplaikę tuojaus išpildysime ir knygas siunčiame be apmokėjimo. Naudokitės proga. Visais reikalais kreipkitės šiuo adresu:

AMERIKOS LIETUVIS
11 VERNON STREET WORCESTER

Išleido "Lietuvių Dienų" leidykla, Los Angeles, California. 180 puslapių. Įdomi pasaka apie našlaičio Rapoliuko gyvenimą tarp svetimųjų ir kaip jis rado prietelių ir pagaliau nuolatinius namus ir gerą globą.

LIETUVIŠKI KAILINIAI MANE NUVEDA Į KALĖJIMĄ

Sovietams įžengus Karaliaučiu, emė toliau ir įvairiai spėliojo — tačiau visų siauti bėdas. Chaosas buvo didžiausias. Žmonės mirė badu, kaip musės. Daug vaikų liko be tėvų ir globos. Gaujomis bastėsi po miestą vagiliaudami, plėšikaudami ir kitaip kombinuodami savo gyvybę išgelbėti. Tokiai padėčiai esant, sovietai pradėjo vaikus gaudyti ir talpinti neva į prieglaudos namus. Šie prieglaudos namai faktinai buvo darbo stovyklos, kur vaikai, tikri paaugliai: 10-15 metų amžiaus, buvo varomi dirbti pačius sunkiausias darbus. Mažai maitinami ir blogai mediciniškai prižiūrimi, mirė šimtais. Tai nepakeldami, kas surasdavo bent mažiausią progą, stengėsi iš šito pragaro pabėgti. Laisvėn pakliūti tik mažam skaičiui tepavyko — kiti bebėgant buvo sovietų sargybinių nušauti, arba sugauti, mirė karceryje. Aš turėjau šiek tiek daugiau laimės, kaip kiti, ir po dviejų metų sunkaus darbo "prieglaudos namuose" atsidūriau 1947 metais Lietuvoje.

Likimas mane nuvedė netoli Pilviškių, kur Baltrušį kaime, pas gerą lietuvių ūkininką radau prieglaudą. Dirbti ir laikytis tuomet vokiečiams Lietuvoje buvo labai pavojinga, nes vietiniai lietuviai komunistai ir dažnai atvyksta enkavedistai vokiečius suimdamo ir kur tai išveždavo. Sutikti rusai ir lietuviai komunistai mūsų kitaip nevadindavo, kaip tik: "Fritz, faschist, kur tavo velnias neša?..."

Gerai atsiganęs ir atšilęs vienoje vietoje ilgiau išbūti negalėjau. Metęs lengvą darbą ir gerą prieglaudą, lyg kipšo prikaltėtas, pabėgau su savo globėjo keliais sutauptais rubliais ir naujais aviniais kailiniais. Bausmė už kiaulystę atėjo greit — nė gerai sušilti vogtais kailiniais nespėjau, kai pajutau ant savo peties sunkią, plaukais apaugusią pažįstamo milicininko ranką. Jis pristatė mane pirmiausia pas mano globėją (buvau tik 5 km. tenukeliavęs). Jis dar mėgino mane teisinti ir man atleido mano padarytą vagystę, bet jo žmona (tikra ragan) milicininkui davė lašinių gabalą, kad mane pristatytų kur reikia. Sapnas tapo išsapnuotas — po kelių savaičių etapo keliu buvau pristatytas į Kauną ir uždarytas Aleksote kalėjimui, virš kurio vartų ant didžiulės lentos išskaičiavo: "Detskaja Trudovaja Kolona". Tai buvo kalėjimas skirtas specialiai vaikams, kurių čia buvo apie 300 ir vyriausiam nebuvo pilnai 15 metų. Jau nuoliai, kurie ten buvo uždaryti, dirbo įvairius sunkiausias darbus pačiame kalėjime ir už jo ribų. Daugumas vaikų buvo lietuviai, tačiau netrūko ir kitų tautybių: rusų, lenkų ir vokiečių. Kalėjimas buvo saugojamas lietuvių milicininkų, tačiau pati administracija ir viršininkas buvo tikri rusai. Kamerose buvo patalpinta po 30-40 vaikų — tai buvo labai ankšta. Baigus darbus po 4-5 valandas buvome kasdien "šviečiami" politiškai ir mokoma rusų kalba. Kitas, kaip rusų, kalbas vartoti buvo griežtai draudžiama. Kalėjime pradžioje sąlygos buvo pakenčiamos, tačiau toliau viskas pablogėjo. Kambariai žiemą nebuvo šildomi, rūbų duodavo retai ir tie patys vieni škurliai. Jei be rūbų ir šilimos galvės šiaip taip verstis, tai be maisto buvo visiškai neįmonama. Duonos norma dienai buvo nustatyta 600 gr., tačiau gaudavome tik 2 — 400 gr. Kaip taisyklė, pietums visuomet būdavo ta pati, neaiškios kilmės vandens sriuba, visų praminta "plurze". Tik per bolševikines šventes, duodavo šiek tiek dvokiančios žuvies su bulvių koše. Už darbą buvo nustatyta mokėti kiekvienam po 100 rublių per mėnesį jau viską atskaičius už maistą ir kt., tačiau gaudavom tik po 25 rublius, — kur dingdavo likusi suma niekas iš administracijos pareigūnų mums nemokėdavo paaiškinti.

Kalėjime vaikų nemušė, tik ypatingai nepaklusnius bausdavo karceriu ar išsiųsdavo Vilniaus kalėjimui. Prie tos rūšies priklausiau ir aš ir vieną 1948 m. žiemą mane su keliolika kitų neklaudžų, atvežė Vilniun ir patalpino Lukiškių kalėjimui. Čia atmosfera nebuvo maloni, tačiau vien, kas mus pradžiugino, kad kamera buvo šildoma. Čia su kitais kaliniais susidurti neteko — kameron patalpino tik mus atvežtuosius vaikus. Nežinojome kas bus su mumis

viena nuomonė buvo, kad Sibiro neišvengsimė. Tačiau vieną ankstyvų rytą kameron įsibraizė lietuvis sargybinis ir liepė kuo skubiausiai rengtis. Pėsčiomis nuvarė stotin ir pranešė, kad būsimė vežami Klaipėdon kokion tai mokyklon. Mes pradžiugome, kad nereiks vykti Rusijon, o likti Lietuvoje. Tartasis pabėgimas vedant stotin atpuolė — būtime be reikalo parizikavę savo gyvybėmis. Stotin atvyko koks tai rusas komisaras ir dviem palydovam įsakė mus pristatyti Klaipėdon, o jei bėgtume, įsakė šauti.

Klaipėdon atvykome be ypatingų nuotykių. Pabėgti nemėginome, nes matydami, kad mus neveža Rusijon, ateityje tikėjome geresnės progos pabėgimui.

Atvežtus Klaipėdon, patalpino Bangų gt. nr. 5, buv. kokio tai tabako fabriko patalpose. Čia buvo jau apie 300—400 panašaus amžiaus, kaip ir aš lietuvių, rusų ir vokiečių vaikų. Kiek prisimenu, daugumas vaikų buvo patalpinti čia politiniais motyvais. Mergaičių šiuose namuose nebuvo. Namų direktorium buvo rusas, pavarde Bauda, 3 mokytojai rusai, 6 lietuviai ir dar 7 įvairių tautybių amatams mokinti specialistai. Visi "mokiniai" buvo padalinti į 4 grupes, kuriuos buvo pavesta prižiūrėti vad. "vospi-taeli" — rusams. Čia veikė 8 klasių mokykla, tačiau dėl patalpų stokos buvo mokoma trys klasės vienoje patalpoje. Buvo mokoma viskas tik rusų kalboje, todėl ir dabar dar lotyniškų raidžių nepažįstu. Pamokų tvarką maždaug buvo sekanti: I—pamoka: politika (čia daugiausia buvo šmeižiama Amerika ir giriama Sovietų Rusija), II—pamoka: skaitymai rusų kalba, III—pamoka: rusų kalba rašymas ir IV—pamoka: skaičiavimas. Tokia pamokų tvarka kasdien: savaitėmis, mėnesiais ir metais. Be šių dalykų dar buvo mokoma ir amatų. Veikė: šaltkalvių, kalvių ir stalių skyriai. Buvo dirbami baldai rusų šeimoms, o daugiau sia, tai statinės alaus bravorui. Už darbą vaikams nebuvo atlyginama, tik retkarčiais buvo duodami kišenpinigiai. Šiuose namuose drausmė buvo didesnė, kaip Kaune ir Vilniuje — už mažiausią prasikaltimą tuojau buvo sodinama karcerin ir nutraukiamas ir taip menkas maisto davynis. Namus iš lauko saugojo specialiai NKVD ginkluota sargyba, kuriai tačiau vidun įeiti buvo uždrausta. Nežiūrint griežtos apsaugos, vistiek daug vaikų pabėgdavo. "Mokykloje" buvo labai vagiama, ir todėl dieną naktį specialūs vaikai — slapukai visus kitus sek-davo.

Pradžioje turėjome senus rūbus ir suplyšusią patalynę. Vėliau, po kokio tai "generolo" inspekcijos, buvo išduota nauji rūbai ir kiek geresnė patalynė.

Išeiti į miestą nebuvo leidžiama tik kartais ko nors parnešti eidavo būrelis vaikų, lydimi "vospiatelio". Pakely su niekuo nebuvo galima kalbėtis. "Mokykloje" jokių lankytojų nebūdavo — tai buvo griežtai uždrausta. Laiškus buvo galima gauti ir rašyti, tačiau jie eidavo per administracijos kontrolę. Kai kas gaudavo iš laisvės ir maisto siuntinių. Tai buvo didelė parama prie čia gaunamo blogo valgio.

Patikimi vaikai buvo kas metai imami į mišką šiai "įstaigai" parūpinti malkų kurui. Čia ir aš buvau skaitomas patikimu. Kelis kartus teko mišką kirsti netoli Kuršių Marių. Nors čia žmonės buvo ir neturtingi, bet vistiek mus sušelpdavo duona ir žuvim. Šioje vietoje kiekvieną kartą išbuvome po mėnesį laiko, tačiau paskutinį kartą į čia atvyko rusų kariuomenė ir nuo to laiko ton vieton mus malkų kirsti neveždavo. Netoli miško buvo gana didelis žvejų kaimeelis, apie 60 šeimų didumo. Gyventojai visi lietuviai, greičiausia atvežti iš Didž. Lietuvos, nes vokiškai visiškai nemokėjo. Kokių nors kariškų įtvirtinimų apie šią vietovę nepastebėjau. Sekančiais metais mišką kirsti mus nevežė prie Kretingos. Kartą ten miške enkavedistai turėjo kautynes su partizanais. Po to matėm pamiškėje keturių nukautų lietuvių partizanų lavonus, lietuviškose kariškose uniformose. Lavonai buvo labai sužaloti, — vienam jaunuoliui ir merginai buvo peiliu perpiauti viduriai ir

AARONSBURGO SUVAŽIAVIMAS

Pennsylvanijoje, Center County savo kilmę įvairių žmonių grupė kuria pastovią organizaciją, kuri savomis diskusijomis ir pavyzdžių gerintų Jungtinių Valstybių gyventojų santykius. Idėja iškilo šios vasaros pradžioje Aaronsburgo miestelyje jubiliejinio suvažiavimo metu. Virš 200 delegatų uoliai lankė visus suvažiavimo parengimus kurie vyko pačiame miestelyje ir Pennsylvanijos Valstybinėje Kolegijoje.

Pusė delegatų buvo žymesni vietos žmonės, kita pusė — garsenybės iš visos šalies. Susėdę po du — vietinis ir iš toliau — delegatai atstovavę visas religijas ir rases, buvo pasidalinę į šešias diskusijų grupes. Jie svarstė prietarus, kaip jie veikia į religiją, vyriausybę, švietimą, pramonę ir darbininkiją, poilsį, namų židinių bei būdus, kaip juos sušvelninti.

Pačiam suvažiavimui minčių davė 1949 metais čia įvykęs jubiliejinis "Aaronsburgo Legendos" gyvasis pavaišklas. Mat, prieš 150 metų, Aaron Levy, turtingas Olandijos žydas, padovanojo Pennsylvanijoje žemės olandų protestantų mokykloms, bažnyčioms ir kapinėms. Jis taip pat prisidėjo prie pirmosios protestantų ir bendrai dievnamio įrengimo įkurtam ir jo vardu vadintam miestelyje. Kai Salem Liuteronų bažnyčia minėjo prieš keturius metus 150 metų jubiliejų jo padovanta klaupka buvo ypatingam dėmesyje. Prie jos JAV didvyriai sakė kalbas ir buvo atliktas vaidinimas, kuriame buvo iškeltos Amerikos laisvės kurių vienas reikšmingas pavyzdys buvusi ši žydo Levy klaupka protestantams.

Ir neseniai įvykęs suvažiavimas paminėjo Aaron Levy dovaną — šalia kalbų delegatai matė kitą gyvąjį pavaišklą vaizduojant dovanos įteikimo momentą, o taip pat jie dalyvavo iškilmingame akte, kurio metu Salem Protestantų bažnyčia New Yorko seniausiam sinagogai Shearith Israel įteikė 150 metų senumo Komunijos taurę perdirbtą į Kiddish indą, su kuriuo žydai švenčia savo šabą. Ši žydo kongregacija įkurta 1654 metais skaitoma seniausiam Amerikos kontinente.

Suvažiavimas didesnę savo programos dalį praleido

žarnos išvirtusios į lauką. Po šio įvykio partizanai kur tai prie Rietavo užėmė bažnytkaimį ir visus milicininkus ir komunistus pakorė. Ir pačioje Klaipėdoje, per vieną mintingą kokią tai salėje, lietuvis partizanas nužovė vieną komunistą. Partizanas pabėgo. Komunistas tapo iškilmingai palaidotas. Tai tikras įvykis, nes apie tai 1951 m. pavasarį rašė ir Klaipėdos rusų laikraštis, kurį "mokykloje" pats skaičiau.

Pačiame Klaipėdos mieste man teko daug kartų lankytis. Mieste apie 60% gyventojų rusai — kiti lietuviai. Vokiečių yra tik apie 5%. Miestas per karą labai sugriautas ir niekas neatstatoma — gal tik kalėjimai. Gatvės labai nešvarios. Visur gatvėse pilna rusų kolonistų, kurie čia elgetauja ir vagia. Jie blogai atrodo — rūbai ir avalynė vieni škarmalai. Mieste kursuoja keli autobusai,

Modernusis

Lėktuvnešis

Moderniųjų karo laivų konvojus yra aprūpintas naujausiomis priemonėmis. Lėktuvnešis turi 14 ar daugiau penkių colių patrankų, kuriomis galima šaudyti ir į laivus, ir į lėktuvus, be to — turi nuo 30 iki 50 automatinų 3 colių patrankų, kurios taiko padedamos radaro įtaisų, taigi veikia elektronų vadovaujamos. Tokia baterija gali paleisti 600-900 šūvių per minutę.

Laivas valdomas taipgi elektronų pagalba. Radaro ekranas dieną naktį parodo kitų laivų vietą ir išsidėstymą. Radijas, ypač TBS (talk between ships) padeda gyvu žodžiu perduoti komandą. Naujausias JAV lėktuvnešis "Forrestal" turi net 4 katapultas lėktuvams į erdves paleisti. Turi 12 išiestų lėktuvnešio viršuje metalinių lynų kuriais sulaikomi betūpantieji lėktuvai. Sprausminiams lėktuvams sustabdyti naudojami sunkūs nylon tinklai.

Lėktuvnešis turi dvi vietas, didumo kaip futbolo laukai, kur lėktuvai gali būti taisomi. Turi specialius radaro ekranus, kur parodomi priešų lėktuvai. Lėktuvnešis — kaip miestas, kuriame būna iki 4,000 vyrų. Didžiausias JAV lėktuvnešis gali sutalpinti 100 lėktuvų. Veikia paprastai penkios eskadrilės po 16 lėtvų, iš jų keturios yra naikintuvų ir naikintuvų - bombnešių. Dabar pareinama prie sprausminių lėktuvų su 550 - 675 mylių per valandą greičiu. Daugėja lėktuvų tipai specialiams uždaviniams: nakties atakoms, kovai su submarinais ir t.t. Taipgi turima helikopteris, palaikyti ryšį tarp laivų.

AUTO & RADIO SUPPLIES Tel. 5-8407

SANDY'S
67 MILLBURY STREET
HARDWARE—ELECTRICAL & SPORTING GOODS—TOYS

DABAR YRA LAIKAS Rudeniniam Sėjimui
ir Išlyginimui Pievos Sėklos Vigoro ir t.t.
Visoki Reikalingi Daržų Įrankiai, Kad Atlikt Gerai Darbą
ir Užaugyt Gražią Pievą

SANDY'S

NE PAPRASTAI ŽEMOS KAINOS

tačiau jie yra labai seni, dažnai griūva, o didesniai vėjui esant barška atplyšę skardos gabalai.

Klaipėdoje sovietų jūrininkų nedaug — NKVD ir pasienio policijos pilna.

Kartą, man aikštėje žaidžiant sviedinį, atėjo "načialnik" ir liepė skubiai priduoti visus daiktus raštinėje, ir pasirošti kelionėn. Buvau persigandęs, nes maniau, kad Rusijon nori išvežti, tačiau rusas tai pastebėjęs, mane ramino, sakydamas, kad vykstu Vokietijon. Ir tikrai (tai pirmas kartas kada rusas nemelavo), po ilgų formalumų ir laukimo, 151.V.8 išvykau tėvy-nėn.

Taip baigė pasakoti vokiečių lietuviškų kailinių istoriją atnešusią jam tiek daug vargo, nevilties ir ašarų. . .

(pabaiga)